

mini przewodnik

MoDa na
Mazowsze

f o follow us

aktywne ferie na Mazowszu

#aktywneferienamazowszu
#mazowszesercepolski
#modanamazowsze

Mazowsze.
serce Polski

wyprawa 1

Warszawa. Filmowa stolica Polski zimą

Warszawa to nowoczesna i dynamiczna metropolia, która – choć bezustannie się zmienia – niezmiennie szczyci się swoją bogatą historią. Bulwary nad Wisłą, parki i ogrody oraz wyjątkowe na swój sposób dzielnice miasta czekają na wszystkich zainteresowanych sztuką, historią, architekturą czy odpoczynkiem na świeżym powietrzu – także zimą. To bardzo dobry czas, by poznać chociażby miejsca znane z popularnych filmów i seriali, ponieważ Warszawa jest także filmową stolicą Polski. Wiele miejskich planów filmowych można odwiedzić mimo pandemicznych ograniczeń: to parki, ogrody i inne miejsca publiczne, które można poznawać pozostając na świeżym powietrzu.

> PROPOZYCJE FILMOWYCH SZLAKÓW I MIEJSC

Tytuł filmowej stolicy zobowiązuje: na poznawanie najpopularniejszych obiektów i terenów znanych z dużego i małego ekranu nie wystarczy nawet jeden dzień! Ale odwiedzenie najbardziej znanych planów z filmów Barei, które rozrzucone są po całej Warszawie, może się udać: wieżowiec Intraco II („Miś”), Dworzec Gdański („Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz”), Trasa Łazienkowska („Poszukiwany, poszukiwana”), blok na Ursynowie przy Grzegorzewskiej 3 („Alternatywy 4”) czy Łazienki Królewskie („Zmiennicy”) – to niezła wycieczka po całym mieście.

W wielu polskich filmach kluczowym „bohaterem” jest Pałac Kultury i Nauki – jego budowa stała się na przykład ważnym elementem fabuły filmu „Rewers”. Wnętrza „Pekinu” można zobaczyć w pierwszym odcinku serialu „Osiecka” (dość nieszczęśliwie, ponieważ akcja rozgrywa się w roku 1952, czyli wtedy, gdy... rozpoczęła się budowa pałacu, oddanego do użytku w 1955 r.) czy w „Dziewczynach do wzięcia” Janusza Kondratiuka. PKiN pojawia się też m.in. w serialu „Ekstradycja”, „Misiu”, filmie „Europa, Europa” Agnieszki Holland czy „Killerze”.

Piękne spacerować można po takich miejscach wybieranych przez filmowców na plenery jak Ogród Saski („Och, Karol”, „Mój Nikifor”), Dworzec Gdański i okolice („Różyczka”), Most Świętokrzyski („Nigdy w życiu!”) czy Nowa Praga („Pianista”, „Korczak”).

> WARTO ODWIEDZIĆ PODCZAS ZIMOWYCH SPACERÓW!

Warszawa to miasto, w którym atrakcje można napotkać na każdym kroku. Oto niektóre z nich, dostępne mimo pandemicznych ograniczeń:

- **Zamek Królewski**, który został odbudowany po II wojnie światowej. Zwiedzając jego wnętrza można zobaczyć m.in. królewskie trony i insygnia oraz obrazy Rembrandta, Canaletta i Matejki. Zamek, wraz z całą warszawską Starówką, znajduje się na Liście Dziedzictwa Światowego UNESCO. Zamek pojawiał się też niejednokrotnie w filmach, zwłaszcza głośnych dokumentach o jego odbudowie. Stał się też tłem jednej ze scen piątego odcinka serialu „Dekalog” Krzysztofa Kieślowskiego (w wersji kinowej „Krótkiego filmu o zabijaniu”), gdy główny bohater pokazany na zbliżeniu rusza nagle spod kolumny Zygmunta, by przegonić gołębie. Ogrody Zamku Królewskiego – codziennie 10.00-18.00

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

Mazowiecka Regionalna
Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 1

Warszawa. Filmowa stolica Polski zimą

- **Taras widokowy przy św. Annie**

pon-pt: 10.00-16.00, weekendy: 11.00-18.00 Uwaga: godziny zamknięcia orientacyjne, zależą od zainteresowania zwiedzających, w ładne weekendy otwarte dłużej

- **Łazienki Królewskie**

park – codziennie od 6.00 do 20.00 od zmroku iluminacja Alei Chińskiej (od Agrykoli do Gagarina)
- świetliste pary w strojach z epoki

- **Wilanów park** codz. 9.00-15.00

Królewski Ogród Światła codziennie 16.00-21.00, soboty do 21.30 / dodatkowo Ogród Różany, dolny ogród i karuzela / weekendy i terminy świąteczne sprzedaż tylko online!!!

mappingi piątki, soboty, niedziele, święta

16.30 - "Rok w Arktyce" - PREMIERA 2020

17.30 - "Bajka o królewskiej wydrze", 9:02 min.

18.30 - "Ad Solem", 11 min. - PREMIERA 2020

19.30 - "W Wilanowie król jest jeden", 8:32 min.

20.30 - "Powrót króla", 14:17 min.

6 stycznia – 16.00-21.00 dodatkowo mappingi (cena weekendowa 30/10zł)

- **Pałac Kultury i Nauki** – to ikona polskiej stolicy i doskonały punkt orientacyjny. Po obejrzeniu socrealistycznych wnętrz obiektu, warto wybrać się na taras widokowy na XXX piętrze, skąd rozpościera się jedyna w swoim rodzaju panorama Warszawy.

Taras w PKiN:

codziennie – 10.00-20.00 / 31 grudnia – 10.00-15.00 / 1 stycznia – 12.00-20.00

> COŚ NA ZĄB

Warszawa to raj dla amatorów dobrej kuchni. Można znaleźć tu zarówno restauracje z gwiazdką Michelin, jak i bary mleczne czy lokale serwujące dania z całego świata. Mimo pandemicznych obostrzeń wiele z nich wciąż działa i oferuje dania na wynos.

Amatorzy słodkości powinni wybrać się do cukierni Antoniego Bliklego (ul. Nowy Świat 33; codziennie w godz. 9-21) oraz pijalni czekolady Wedla (ul. Szpitalna 8; codziennie w godz. 11-19).

Więcej o warszawskich kulinariach można przeczytać w inspirującym ebooku „Warszawa Kulinarna”.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Warszawska Informacja Turystyczna – Pałac Kultury i Nauki

- tylko mailowo i telefonicznie! / info@warsawtour.pl / tel. 503 033 720

> JAK DOJECHAĆ SPOZA WARSZAWY:

- samochodem, pociągiem (Koleje Mazowieckie, Warszawska Kolej Dojazdowa, PKP Intercity), autobusem (m.in. Neobus, Flixbus, Polonus)

Mazowsze.
serce Polski

MRO

Mazowiecka Regionalna
Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 2

Płock. Skarby wzgórza Tumskiego

Płock to historyczna stolica Mazowsza i jedno z najciekawszych miejsc na turystycznej mapie regionu. O urokach miasta rozpisywał się już Gall Anonim. Najciekawsze atrakcje Płocka znajdują się na Wzgórzu Tumskim oraz nad Wisłą. Wizytówką Płocka jest zoo – jeden z najpiękniejszych ogrodów tego typu w Polsce.

> BARDZO STARE MIASTO I PLAŻA NAD WISŁĄ

Historyczne centrum Płocka to Wzgórze Tumskie. Tu zaczęła się historia miasta w X w., gdy Mieszko I wznosił na wysokim wzgórzu nad Wisłą gród obronny. To właśnie od tego miejsca najlepiej zacząć spacer po Płocku. Na poznanie miasta warto przeznaczyć co najmniej jeden pełny dzień.

Centralną część Wzgórza Tumskiego zajmuje Stary Rynek z kamienicami z XVIII i XIX wieku oraz z ratuszem. Z jego wieży zegarowej dwa razy dziennie (o godz. 12 i 18) rozbrzmiewa hejnał. Towarzyszy temu scena pasowania księcia Bolesława, zwanego później Krzywoustym, na rycerza dokonana przez Władysława Hermana, jego ojca. Po obejrzeniu krótkiego przedstawienia „odgrywanego” przez mechanizm zainstalowany w ratuszowej wieży, czas na spacer uliczkami Starego Miasta.

Na pierwszy cel można sobie wyznaczyć fragmenty dawnego zamku wzniesionego przez Bolesława II Mazowieckiego i rozbudowanego przez Kazimierza Wielkiego (obecnie Muzeum Diecezjalne, ul. Tumska 2a) oraz bazylikę Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. W katedrze można zobaczyć replikę słynnych drzwi płockich, a w jej podziemiach sarkofagi dwóch władców Polski – Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego – oraz książąt mazowieckich.

Następnie warto odnaleźć sanktuarium Bożego Miłosierdzia, które powstało w miejscu pierwszego objawienia Jezusa Miłosiernego św. siostrze Faustynie Kowalskiej oraz Kościół Starokatolicki Mariawitów wzniesiony w rzadko w Polsce spotykanym stylu gotyku angielskiego.

Warto również udać się na spacer po dzielnicy żydowskiej. Pierwsze wzmianki na jej temat zawierają dokumenty z początków XIII wieku. Szczególnie warto zwrócić uwagę na okazały Dom Rabina (ul. Kwiatka 25) oraz dawną synagogę (ul. Kwiatka 7), w której obecnie działa Muzeum Żydów Mazowieckich. W tej okolicy zobaczymy także interesujące murale. Jeden z największych, przedstawiający barwną dziewczynę na motocyklu, można znaleźć na ścianie budynku przy ul. Kwiatka 14.

Miłośnicy fotografii powinni odwiedzić dwa ciekawe punkty widokowe: przy ulicy Piekarskiej oraz spacerową Alejkę Widokową na skarpie. To z tych miejsc doskonale prezentuje się Wisła, zalew Sobótka, płocka plaża oraz zabytkowy most.

U stóp Wzgórza Tumskiego ciągnie się długie na ok. 350 metrów molo (czynne całą dobę; wstęp bezpłatny) – to idealne miejsce na spacer umożliwiające obejrzenie płockiej mariny. Warto też przespacerować się płockimi Bulwarami, które w tym roku zdobi kolorowa iluminacja.

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 2

Siedlce. Jacek na dachu i kiełbasa z karpia

W czasie ferii zimowych otwarte pozostaje płockie zoo, które można odwiedzić na zakończenie pobytu w mieście. W ogrodzie mieszka ponad 300 gatunków zwierząt, w tym pantery śnieżne, kangury czy tygrys syberyjski. Zoo jest czynne codziennie (również we wszystkie dni świąteczne i niedziele niehandlowe) w godz. 9-16 (kasa do godz. 15). Ceny biletów: 25 zł (normalny) i 17 zł (ulgowy). Bilety do zoo można kupić w kasie lub online przez stronę internetową: www.bilety.zoo.plock.pl

Jeśli ktoś lubi zwiedzanie zadaniowe, może pobrać ze strony internetowej www.turystykaplock.eu materiały do rodzinnej gry miejskiej „Od wieków płynąca” z questami dotyczącymi Wisły. Czas przejścia: 90 min.

> COŚ NA ZĄB

Browar Tumski (Stary Rynek 13; www.browartumski.pl; czynne w godz. 11-20 w trybie „na wynos”) to restauracja z własną warzelnią piwa. W karcie potrawy kuchni polskiej i europejskiej, w tym pierogi zasmażane z gęsiną, befsztyk tatarski czy tradycyjny schabowy.

Karczma pod Strzechą (ul. Grodzka 5; www.karczma-podstrzecha.com.pl; czynne w godz. 10-18 w trybie „na wynos”) to restauracja urządzona we wnętrzu – jak nazwa wskazuje – stylizowanym na tradycyjną polską gospodę. Największą popularnością cieszą się serwowane tam klasyki – schabowy, mielone, gołąbki z kaszą gryczaną i placki ziemniaczane po polsku.

> CIEKAWOSTKA

W sezonie letnim płocka plaża jest nie tylko miejscem wypoczynku. U podnóża Wzgórza Tumskiego, odbywają się także wszystkie największe koncerty i festiwale w mieście, m.in. Auditoriver, Reggaeland i Polish Hip-Hop Festival.

> DOJAZD Z WARSZAWY:

samochodem (110 km), / busami linii Tumbus: parking sprzed PKiN/Metro Marymont (120 min), / pociągami Kolei Mazowieckich (165 min)

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Centrum Informacji Turystycznej
Stary Rynek 8, 09-400 Płock
tel. +48 24 367 19 44
e-mail: biuro@turystykaplock.eu
www.turystykaplock.eu
Czynne w godz. 8-16

wyprawa 3

Siedlce. Jacek na dachu i kiełbasa z karpia

Jedyny w Polsce obraz El Greco to w ostatnich latach największy magnes Siedlec. Ale warto tu przyjechać także po to, żeby sprawdzić, na czym polega fenomen „małych Włoch”.

> MAŁE WŁOCHY NA WSCHÓD OD WARSZAWY

W centrum Siedlec uwagę przykuwa kilka obiektów: stuletnia katedra siedlecka, barokowy kościół św. Stefana z kolorowymi witrażami oraz ratusz miejski z połowy XVIII wieku, o którym mieszkańcy mówią na co dzień poufale „Jacek”. Dlaczego? Właśnie tak miał mieć na imię kowal, który podobno pozował do rzeźby Atlasa wieńczącej ratusz. Warto zwrócić uwagę na skrzydła budynku odpowiadające za jego oryginalną bryłę – to w nich działały niegdyś kramy i sklepy. We wnętrzu mieści się obecnie Muzeum Regionalne z eksponatami opowiadającymi historię Siedlec i okolic.

Ulubionym miejscem spacerów siedlczan jest romantyczny park Aleksandria (wstęp bezpłatny) z najgłośniejszym, po „Ekstazie św. Franciszka”, zabytkiem tego miasta – Pałacem Ogińskich. Obecnie mieści się w nim rektorat siedleckiego Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego. Lata największej świetności tego budynku przypadają na koniec XVIII w., kiedy – za sprawą księżnej Aleksandry Ogińskiej – stał się centrum kulturalnym całego kraju. Odbывały się tu spotkania, koncerty, spektakle teatralne, a gościły takie osobistości jak król Stanisław August Poniatowski czy generał Tadeusz Kościuszko.

W okolicy pałacu warto odnaleźć otoczoną kolumnami tokańskimi kaplicę pod wezwaniem Świętego Krzyża. Wielu siedlczan uważa, że to jeden z piękniejszych zabytków w ich mieście. Została ona zaprojektowana przez Zygmunta Vogla. Boczne wejście z inicjałami Aleksandry Ogińskiej prowadzi do krypty, w której została pochowana księżna.

Co sprawia, że do Siedlec przylgnęło określenie „małe Włochy”? Właśnie ta charakterystyczna niska zabudowa w samym centrum oraz interesująca architektura barokowa i modernistyczna. Na poznanie miasta warto przeznaczyć co najmniej jeden dzień.

> LOKALNA KUCHNIA I KARP JAK NIGDZIE NA ŚWIECIE

Dania kuchni regionalnej oparte na tradycyjnych recepturach serwuje Zaścianek Polski (ul. Asłanowicza 17; pn-pt. w godz. 11-21, w ndz. od 12.00). W menu znajdziemy m.in. sześć rodzajów pierogów i krostki, kulebiak z kapustą, żur staropolski, kiszkę smażoną, parowańce i bigos. Restauracja jest jednym z punktów pierwszego na Mazowszu szlaku kulinarnego „Mazowiecka Micha Szlachecka”.

Mazowsze.
serce Polski

MRO

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 3

Siedlce. Jacek na dachu i kiełbasa z karpia

Nowych smaków, choć bardzo mocno związanych z lokalną tradycją, warto poszukać w położonych 6 km na południe od Siedlec Mościbrodach. Gościnny Dwór Mościbrody serwuje w Restauracji Dworskiej dania na wynos (z lokalu mogą skorzystać wyłącznie goście hotelowi), a nawet specjalności kuchni, spiżarki i piwniczki na wywóz! W całym regionie słynie karp z tutejszych stawów serwowany w różnorodnych formach: kiełbasy i pasztetu z karpia, pierogów z karpem, a także klasycznie – karpia smażonego i wędzonego. Do domu można zabrać paprykarz z karpia, a z piwniczki Nalewkę Dworską. Mościbrody to także lokalne wędliny „dworskie”: szynka, karczek, polędwica i kiełbasa, a także domowe pasztety. Można zamówić, kupić i zabrać do domu. Żeby mieć pewność, że wyjedzie się z tym, na co ma się największą ochotę, lepiej złożyć zamówienie z wyprzedzeniem. Po pysznym posiłku warto przejść się po okolicy wzdłuż rzeczki Muchawki. To idealne miejsce na zimowy jogging lub trening nordic walking.

> CIEKAWOSTKA

W Muzeum Diecezjalnym Siedlec prezentowane jest płótno „Ekstaza św. Franciszka” pędzla El Greco, niezwykle cenionego na świecie malarza hiszpańskiego przełomu XVI i XVII wieku. To jedyny obraz tego artysty w Polsce. Został odnaleziony w 1964 roku w kościele parafialnym w Kosowie Lackim przez historyczki sztuki z Instytutu PAN.

> DOJAZD Z WARSZAWY

- samochodem (95 km),
- autobusem PKS Łosice (odjazdy z dworca autobusowego Warszawa Zachodnia; 120 min),
- pociągiem Kolei Mazowieckich (90 min), PKP Intercity (60 min).

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Centrum Informacji Turystycznej
ul. Kazimierza Pułaskiego 7
08-110 Siedlce
e-mail: itsiedlce@gmail.com
tel. 535 068 593

Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-17:00, sobota 10:00-14:00

Mazowsze.
serce Polski

MRO

Mazowiecka Regionalna
Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 4

Szlak Książąt Mazowieckich. Trasa Księcia Janusza

Zamczysko z ogromnymi wieżami, po którym podobno błądzi nocą królowa Bona szukając zagubionych pereł, dawna mazowiecka stolica piwa i jedyne w Polsce miejsce parad Pułaskiego, miasto, w którym powstał czarny koń pozwalający wygrać Polakom bitwę pod Grunwaldem i symbol średniowiecznego więzienia dla najwyższej urodzonych – takie niezwykle miejsca znajdują się na trasie księcia Janusza, południowym fragmencie Szlaku Książąt Mazowieckich.

Przez 300 lat – od wieku XIII do XVI – Mazowsze było niezależnym księstwem, którym władali książęta z dynastii piastowskiej. Pozostały po nich miasta, zamki, kościoły i inne zabytki architektury, sztuka sakralna i bogata tradycja oraz fascynujące opowieści i legendy. Można poznać to średniowieczne dziedzictwo wyruszając na Szlak Książąt Mazowieckich obejmujący całe historyczne Mazowsze. Szlak składa się z pięciu tras. Każdą z nich można pokonać w ramach 1- lub 2- dniowej wycieczki samochodowej. Trasa księcia Janusza jest pierwszą z nich.

> KSIĄŻĘ JANUSZ I JEGO MIASTA

Książę Janusz I zwany Starszym jest uważany przez wielu historyków za najwybitniejszego, a przynajmniej jednego z najwybitniejszych książąt mazowieckich. Rządził od 1374 do 1429 r. - przez ponad 50 lat! Konsekwentna współpraca z władcami Polski (na przykład umożliwienie królowi Jagielle spławienie elementów mostu łyżwowego Wisłą z Kozienic do Czerwińska przez tereny księstwa) pozwoliły na pokojowe poszerzanie granic Mazowsza, m.in. o Podlasie. Książę Janusz dbał także o rozwój swojego księstwa, to dzięki niemu 24 miejscowości, w tym Czersk, Ciechanów, Nowa Warszawa i Piaseczno, otrzymały prawa miejskie.

Właśnie od Piaseczna zaczniemy wyprawę trasą księcia Janusza. Nadanie praw miejskich oznaczało możliwość rozwoju rzemiosła i handlu, a kolejny przywilej – prawo odbywania jarmarków i wyznaczenie dnia targowego – nadała Piasecznu księżna Anna Radziwiłłówna. O czasach świetności miasta przypomina do dziś kościół pw. św. Anny mieszczący się przy miejskim rynku.

● Zamek w Czersku

Z Piaseczna wyruszamy do Czerska, dziś wioski, a w czasach księcia Janusza młodego miasta, bo to on nadał mu prawa, ze starym już wówczas grodem. Już w XIII wieku mieściła się tu siedziba kasztelana, a wkrótce także stolica całego Mazowsza. W połowie XIV w. grodzisko przekształciło się w miasto, a obecny plac Tysiąclecia stał się jego rynkiem. Do dziś w Czersku zachował się średniowieczny układ urbanistyczny.

Zamek, którego malownicze ruiny do dziś przyciągają turystów z całego świata, powstał na polecenie księcia Janusza i miał być siedzibą stolicy księstwa. Jednak niedługo po wybudowaniu warowni Janusz... przeniósł tę stolicę do Warszawy! Do naszych czasów przetrwały znaczne fragmenty oryginalnych murów i wieże. W XVI wieku lokatorką zamku została królowa Bona, która zaszczepliła wśród lokalnej ludności zamiłowanie do uprawy warzyw, drzew owocowych i winnej latorośli. Podobno przed wyjazdem z Mazowsza do swojego rodzinnego księstwa Bari była tak zdenerwowana, że rozerwała sznur pereł i do dziś można ją czasem zobaczyć po zmroku, jak błąka się po zamku i szuka zaginionych klejnotów.

Zamek można odwiedzać do wtorku do niedzieli od godz. 10.00 do 15.00. 6 stycznia zamek jest zamknięty!

Mazowsze.
serce Polski

MROT

MIAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 4

Szlak Książąt Mazowieckich. Trasa Księcia Janusza

• Miasto piwowarów i Pułaskiego

Kolejny punkt na trasie – Warka. Miasto za czasów Bolesława V, prawnuka Janusza I, słynęło z najlepszego piwa w całym regionie. W miejscu położonym 3 km od dzisiejszego rynku i zwanym obecnie Starą Warką istniała osada obronna. Do dziś zachowały się tam wały będące pozostałością po grodzisku. Na rynku Warki warto z kolei zwrócić uwagę na remizę strażacką, gdzie stał niegdyś klasztor dominikanów. Jego podziemia były miejscem pochówku książąt mazowieckich. Obecnie szczątki władców spoczywają w podziemiach XVII-wiecznego barokowego kościoła franciszkanów pw. Matki Bożej Szkaplerznej.

Aż żał nie skorzystać z okazji i nie zajrzeć chociaż na chwilę do Muzeum Pułaskiego, do pięknego parku, który otacza placówkę i jest cały czas dostępny. W poprzednich latach odbywały się tu jedyne w Polsce, niezwykle barwne parady Pułaskiego. Warto przejść się aż na skraj skarpy Pilicy – dla pięknych krajobrazów i ścieżki edukacyjno-przyrodniczej poświęconej miejscowemu ptactwu. Park czynny jest codziennie od 9.00 do 21.00.

• Więzienie w klasztorze i jeszcze trzy zamki

Z Warki ruszamy do Kozienic, gdzie powstał most łyżwowy, dzięki któremu polskie wojska pod wodzą króla Władysława Jagiełły mogły w sekrecie przekroczyć Wisłę pod Czerwińskiem i po połączeniu się z armią wielkiego księcia litewskiego Witolda zwyciężyły z krzyżakami na polach Grunwaldu. Stąd już tylko chwila jazdy do Sieciechowa, gdzie można zobaczyć zespół pobenedyktynskich zabudowań klasztornych, gdzie książę Konrad Mazowiecki więził po śmierci Leszka Białego jego żonę, a swoją bratową Grzymisławę z synkiem Bolesławem zwanym później Wstydlwym. Zresztą nie pierwsza to taka historia związana z Sieciechowem – kilkadziesiąt lat wcześniej więziony był w Sieciechowie Zbigniew, najstarszy syn księcia Władysława Hermana.

I tu można by już podróż Szlakiem Książąt Mazowieckich zakończyć, ale jak odmówić sobie odwiedzenia trzech fantastycznych i bardzo różnych zamków? A z Sieciechowem jest do nich bliżej niż z Warszawy. Pierwszym jest biały zamek biskupów krakowskich w Iłży z charakterystyczną wieżą i tradycjami turniejów rycerskich. Kolejny zamek, tym razem renesansowy, pięknie zachowany i tętniący życiem w czasach przedpandemicznych, to dawna rezydencja Szydłowskich w Szydłowcu. Przed wybraniem kierunku „Warszawa” warto jeszcze zrobić mały skok w bok do Chlewisk i zachwycić się przepysznymi odnowionymi pałacem Odrowążów.

> NAJLEPIEJ WŁASNYM AUTEM

Ze względu na odległości, najwygodniej poznać się historyczne Mazowsze przemierzając poszczególne trasy samochodem. Zostały one wytyczone i oznakowane znakami drogowymi E22 przez Mazowiecką Regionalną Organizację Turystyczną. W pobliżu atrakcji turystycznych stoją tablice informacyjne. Nawigację oraz dostęp do bogatej bazy informacji o najciekawszych miejscach położonych na szlaku zapewnia aplikacja Dziedzictwo Mazowsza, dostępna bezpłatnie w Google Play i Apple Store. Szlaki turystyczne zostały szczegółowo opisane na stronie internetowej Dziedzictwo Mazowsza (www.dziedzictwomazowsza.pl). Zamieszczono tam wszystkie informacje o szlakach, interaktywne mapy z atrakcjami turystycznymi. Historię książąt mazowieckich i opisy tras można także odnaleźć w specjalnym przewodniku dostępnym w formacie PDF.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Góra Kalwaria
Punkt Informacji Turystycznej
ul. Ks. Zygmunta Sajny 1
tel. +48 508 679 366
e-mail: cikit@gorakalwaria.pl
www.facebook.com/cikit.gorakalwaria

Kozienice
Punkt Informacji Turystycznej
Kozienickiego Domu Kultury
ul. Warszawska 29
tel. +48 611 07 50
e-mail: pit@dkkozienice.pl
www.dkkozienice.pl

Szydłowiec
Punkt Informacji Turystycznej
ul. Rynek Wielki 5a
tel. +48 48 326 20 54
e-mail: info.turystyczna@sckzamek.pl
www.szydlowiec.pl

Mazowsze.
serce Polski

MROT

Mazowiecka Regionalna
Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 5

Warszawa. Baśniowe krainy wyczarowane światłem

Najbardziej reprezentacyjna część Traktu Królewskiego – od placu Zamkowego do ronda de Gaulle'a – stała się w wigilijny wieczór deptakiem i pozostanie nim do końca zimowych ferii. To oznacza, że każdego dnia można spacerować swobodnie, dbając jednocześnie o zachowanie dystansu, po baśniowej krainie stworzonej dzięki świątecznemu oświetleniu. Królewski Ogród Świata z kolei będzie zachwycał barwną iluminacją do końca lutego.

To właśnie tędy od kilkunastu lat każdego 6 stycznia wędruje Orszak Trzech Króli. W tym roku wyjątkowo będzie miał on wymiar symboliczny. Uroczystość rozpocznie się o godz. 12.00 na pustym Placu Zamkowym, gdzie kardynał Kazimierz Nycz odmówi modlitwę Anioł Pański. Po jej zakończeniu Trzej Królowie wsiądą do królewskiego pojazdu (jak określili go organizatorzy) i wyruszą w stronę Placu Piłsudskiego, by pokłonić się Jezusowi w szopce.

Całą ceremonię będzie można oglądać bezpiecznie przez internet na stronie www.orszak.org. Za to w każdy inny dzień warto wybrać się na spacer Traktem Królewskim, zwłaszcza po zmroku, kiedy świąteczne oświetlenie wygląda najokazalej.

> ŚWIĄTECZNA ILUMINACJA NA TRAKCIE KRÓLEWSKIM

Zimową porą ulice stolicy mienią się bajkową iluminacją, a skwery i parki zdobią kolorowe dekoracje – w tym roku inspirowane latami międzywojnia. Aby zaznać tej czarodziejskiej aury, warto wybrać się na spacer Traktem Królewskim.

Już na placu Zamkowym zobaczymy pięknie przyozdobioną 27-metrową choinkę, a na Krakowskim Przedmieściu karuzelę utrzymaną w tonacji złota i czerwieni, wyglądającą, jakby ją wycięto z przedwojennej pocztówki.

Fani szachów (a wiemy, że jest ich wielu dzięki serialowi „Gambit królowej”) nie mogą ominąć skweru ks. Twardowskiego, na którym stanął ogromny świetlny labirynt inspirowany grą. Tuż obok wyrosły dwie gigantyczne, wysokie na 5 metrów, świetliste bramy połączone tunelem długim na ponad 50 metrów.

Przy pomniku Mikołaja Kopernika zatrzymał się na kilka tygodni świetlny tramwaj konny, przywołujący klimat przedwojennej Warszawy.

• Tarasy widokowe

Na świątecznie rozświetloną Warszawę można spojrzeć z lotu ptaka.

W okresie ferii dostępny jest taras widokowy w wieży przy kościele św. Anny (Krakowskie Przedmieście 68; www.taraswidokowy.pl)

Orientacyjne godziny otwarcia: pon.-pt.: 10-16, sb-nd.: 11-18).

Ceny biletów: 10 zł/normalny, 7 zł/ulgowy

Można też skorzystać z tarasu w Pałacu Kultury i Nauki:
codziennie w godz. 10.00-20.00

Ceny biletów: 20 zł/normalny, 15 zł/ulgowy

Zamek można odwiedzać do wtorku do niedzieli od godz. 10.00 do 15.00. 6 stycznia zamek jest zamknięty!

wyprawa 5

Warszawa. Baśniowe krainy wyczarowane światłem

• Ogród Różany i inne świetlne cuda w Wilanowie

Na końcu Traktu Królewskiego, na terenie parku wokół Pałacu w Wilanowie, można podziwiać Królewski Ogród Światła – wystawę plenerową, która co roku przyciąga tysiące warszawiaków i turystów. Przejście do Królewskiego Ogrodu Światła otwiera się po zmroku. To 75-metrowy świetlisty tunel, w którym rozbrzmiewa muzyka klasyczna. Na dziedzińcu czeka rozświetlona pergola strzeżona przez orły, za którą rozpościera się Zimowy Ogród Króla. Można w nim spacerować aleją obsadzoną pnąciami i podziwiać rozkwitające światłem drzewka pomarańczowe, a tuż obok – zrobić sobie zdjęcie w świetlistej ramie z pałacem w tle. Jak co roku są też nowe niespodzianki Królewskiego Ogrodu Światła. W tym roku jest to Ogród Różany z setkami świetlnych róż.

Sprzedaż biletów na wystawę plenerową na soboty, niedziele i święta odbywa się wyłącznie online na stronie: www.bilety.wilanow-palac.pl. Od poniedziałku do piątku bilety można kupić również w biletomatach zlokalizowanych na przedpolu pałacu.

Wystawa plenerowa „Królewski Ogród Światła” otwarta jest codziennie do 28 lutego 2021 r. w godz. 16.00-21.00 (w soboty do 21.30). Ceny biletów: poniedziałek - piątek: 15 zł bilet zwykły, 5 zł bilet ulgowy; sobota - niedziela: 30 zł bilet zwykły, 10 zł bilet ulgowy, dzieci do lat 7 – wstęp bezpłatny (bez biletu); 6 stycznia, 14 lutego: 30 zł bilet zwykły, 10 zł bilet ulgowy (w te dni wyświetlane są mappingi).

• Ferie z Muzeum Pałacu Jana III w Wilanowie

Przy okazji warto wspomnieć o zajęciach edukacyjnych online, które odbywają się w Pałacu w czasie ferii. Uczestnicy tych zajęć mogą poznać zimowe zwyczaje mieszkańców parku, dowiedzieć się, jak rozpoznać drzewo, kiedy nie ma na nim liści oraz jakie karnawałowe zwyczaje obowiązywały na dworze króla Jana III. Zajęcia mogą zainspirować do samodzielnych eksperymentów, terenowych odkryć, działań plastycznych i... kulinarnych!

Koszt: 30 zł za możliwość skorzystania z 5 dowolnych zajęć w ciągu 2 tygodni oraz wstęp do wilanowskiego parku dla 1 opiekuna i 1 dziecka w środę 13 stycznia w godz. 9.00-15.00.
Bilety: do kupienia online (do dnia 11 stycznia, godz. 10:00)

Więcej informacji, w tym harmonogram zajęć: https://www.wilanow-palac.pl/ferie_w_wilanowie.html

> COŚ NA ZĄB

Warszawa to raj dla amatorów dobrej kuchni. Można znaleźć tu zarówno restauracje z gwiazdką Michelin, jak i bary mleczne czy lokale serwujące dania z całego świata. Mimo pandemicznych obostrzeń wiele z nich wciąż działa i oferuje dania na wynos.

Amatorzy słodkości powinni wybrać się do cukierni Antoniego Bliklego (ul. Nowy Świat 33; codziennie w godz. 9-21) oraz pijalni czekolady Wedla (ul. Szpitalna 8; codziennie w godz. 11-19).
Więcej o warszawskich kulinariach można przeczytać w inspirującym ebooku „Warszawa Kulinarna”.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Warszawska Informacja Turystyczna – działa obecnie tylko mailowo i telefonicznie!
info@warsawtour.pl
tel. 503 033 720

> JAK DOJECHAĆ SPOZA WARSZAWY

– samochodem, pociągiem (Koleje Mazowieckie, Warszawska Kolej Dojazdowa, PKP Intercity), autobusem (m.in. Neobus, Flixbus, Polonus)

wyprawa 6

Węgrów i Liw.

Historia i magia Doliny Liwca

Dolina Liwca to wyjątkowo malowniczy szlak pogranicza Mazowsza i Podlasia, który przyciąga nie tylko turystów, ale też filmowców. Gotycki zamek z częściowo zrekonstruowanym drewnianym przygródkiem, miasteczko Węgrów, w którym czas biegnie zupełnie w innym rytmie, a w barokowej bazylice kryje się magiczny artefakt... Witajcie w krainie rycerzy i mistrza Twardowskiego!

> GOTYCKI ZAMEK I MEANDRY LIWCA

Szlak Doliny Liwca biegnie od Suchej do Paplina. Pokonanie jego poszczególnych odcinków – pieszo lub autem – pozwala na podziwianie malowniczych krajobrazów z meandrującą rzeką i zabytków z pogranicza Mazowsza i Podlasia. Zimą najwięcej atrakcji zapewnią wizyty w Liwie, na Sowiej Górze i w Węgrowie. Dotarcie w niespiesznym tempie do wszystkich najciekawszych miejsc regionu zajmie w sumie co najmniej 6 godzin.

Punkt pierwszy na szlaku: Liw. Niewielka miejscowość z niedużym gotyckim zamkiem, wokół którego powstał park kulturowo-historyczny otwarty w 2019 r. Teren został otoczony stylizowaną palisadą, a dla najmłodszych powstał rycerski plac zabaw. Przez łąkę poprowadzono na podzamcze stumetrowy pomost nawiązujący do historycznej konstrukcji zwanej Przygródkiem.

Zamek strzegł niegdyś granic księstwa mazowieckiego przed najazdami Jaćwingów i Litwinów, a później także Tatarów. Obecnie mieści się w nim Muzeum Zbrojownia, na razie, jak wszystkie placówki kultury, zamknięte do odwołania.

Najpiękniejsze krajobrazy z meandrami doliny Liwca można oglądać z położonej na południe od Liwa Sowiej Góry. Punkt widokowy znajduje się kilka minut drogi za Jarnicami. Kochają to miejsce nie tylko turyści, ale też filmowcy, którzy trzykrotnie zorganizowali w tej okolicy plan filmowy. To właśnie tutaj Jan Jakub Kolski realizował plenerowe zdjęcia do ekranizacji „Pornografii” Witolda Gombrowicza, a Filip Bajon kręcił sceny „Ślubów panieńskich” Aleksandra Fredry. Przyjechali tu również japońscy filmowcy pracujący nad filmem „Persona non grata”.

Schodzimy z Sowiej Góry i ruszamy autem do stolicy Doliny Liwca, czyli Węgrowa – miejscowości szczytującej się 500-letnią historią.

> WĘGRÓW I LEGENDA TWARDOWSKIEGO

Poznawanie miasta warto zacząć od spaceru po Rynku i obejrzenia najcenniejszego miejskiego zabytku: bazyliki mniejszej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Przy budowie i dekoracji świątyni pracowali najwybitniejsi przedstawiciele warszawskiego środowiska artystycznego. W zakrystii bazyliki zawieszona jest słynne „Zwierciadło Twardowskiego”. Legenda łączy lustro z osobą czarnoksiężnika Jana Twardowskiego, który – na życzenie króla Zygmunta Augusta – wywołał za jego pomocą widmo Barbary Radziwiłłówny. Otoczone aurą tajemnicy lustro znane jest w całym kraju i przyciąga do Węgrowa wielu turystów.

Przy sąsiedniej pierzei rynku stoi barokowy Dom Gdański, w którym mieszczą się biblioteka z punktem informacji turystycznej i minimuzeum sztuki ludowej.

Ulicą Kościuszki dojdziemy do zabytkowego zespołu poreformackiego z muzeum w klasztornych piwnicach. Barokowy kościół, który przypuszczalnie zaprojektował wybitny architekt Tylman z Gameren, powstał w latach 1693-1706. W jego kopule zachował się piękny fresk Palloniego „Kościół Triumfujący” z 1710 r., zaliczany do największych osiągnięć artysty. Pod posadzką kościoła zlokalizowana jest krypta-nekropolia.

Mazowsze.
serce Polski

MRO

Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 6

Węgrów i Liw.

Historia i magia Doliny Liwca

> COŚ NA ZĄB

Restauracja Everest (ul. Stefana Żeromskiego 21, Węgrów; w godz. 11.00-21.00 z dowozem) serwuje dania kuchni polskiej w nowoczesnym wydaniu (ciekawą pozycją w karcie są na przykład pierogi z pokrzywą).

Wyjątkową częścią restauracji jest sala nazywaną Karczmą Jana Twardowskiego przyozdobiona unikalnymi obrazami przedstawiającego postać Mistrza Twardowskiego, jego żony oraz Czarta Bieruta.

> CIEKAWOSTKI

Miejscowości Liw i Węgrów znajdują się na Trasie Księżnej Anny, można więc skorzystać podczas zwiedzania z przewodnika po Szlaku Księżąt Mazowieckich (http://www.dziedzictwomazowska.pl/public/file/guides/pl/Szlak_Ksiazat_Mazowieckich.pdf).

Dolinę Liwca warto odwiedzić latem i skorzystać z oferty firm organizujących spływy kajakowe. W okolicy znajdują się także dwie atrakcje bardzo cenione przez najmłodszych podróżników: Wioska Indiańska (Fort Hantajo) oraz zwierzyniec „Eurostruś”. Obie atrakcje znajdują się w Borzycach.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Centrum Informacji Turystycznej i Promocji
tymczasowo w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Węgrowie:
ul. Rynek Mariacki 11
07-100 Węgrów
e-mail: pit@wegrow.com.pl
pn.-pt. 8.00-18.00, sb. 10.00-14.00
sugerowany wcześniejszy kontakt telefoniczny:
25 792 2474

> DOJAZD Z WARSZAWY

– autem: do Liwa (ok. 85 km), do Węgrowa (ok. 90 km),
– autobusem do Węgrowa/Liwa PKS Siemiatycze – odjazd z dworca autobusowego Warszawa Zachodnia (ok. 110 min) lub PKS NOVA – odjazd sprzed dworca autobusowego Warszawa Wschodnia (od strony ul. Lubelskiej),
Transport między Węgrowem a Liwem – autobus PKS Siemiatycze/PKS Nova (7 min).

Mazowsze.
serce Polski

MRO

Mazowiecka Regionalna
Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 7

Kajak czy ponton? Zimowy spływ Wkrą

To dopiero przygoda – zimowy spływ kajakiem lub pontonem, do którego można wyskoczyć przed południem, powiosłować 2-3 godziny i zakończyć eskapadę pieczeniem kiełbasek na ognisku! To naprawdę jest możliwe i dość proste – wystarczy uzgodnić termin i dojechać do Borkowa nad Wkrą (56 km od Warszawy), miejsca startu spływu. Meta – Śniadówko, czyli na wyczynowców czeka trasa licząca 8 km.

> PIĘKNIE I BEZPIECZNIE

Wkra leżąca na północ od Warszawy to w ostatnich latach coraz popularniejszy kierunek wypraw wodniackich na Mazowszu. Niezbyt szeroka rzeka o spokojnym nurcie, czyli stosunkowo bezpieczna, o urozmaiconych łąkowych oraz lesistych brzegach jest idealna na rekreacyjny wypad dla całej rodziny.

Oczywiście zimowa wyprawa wymaga specjalnych przygotowań. Należy pamiętać o stroju odpowiednim do warunków atmosferycznych. Obowiązkowo należy zaopatrzyć się w rękawiczki, czapkę, ciepłe skarpety i buty na grubej podeszwie, a także zapasowy strój, gdyby podczas spływu doszło do wywrotki. Z powodu pandemii w trakcie transportu obowiązkowe są, rzecz jasna, maseczka i rękawiczki, warto też zabrać płyn do dezynfekcji dłoni.

Organizatorem zimowych spływów jest firma EVERAL.PL. Pakiet jednodniowy (na sobotę lub niedzielę, spływy organizowane są wyłącznie w tych dniach) zawiera:

- wypożyczenie pontonu lub kajaka
- organizację ogniska (należy przywieźć własne przekąski: kiełbaski, chleb oraz termos z herbatą/kawą)
- transport z/do umówionego miejsca w okolicach Borkowa

Koszt 70 zł za osobę: min. 2 os. na kajak lub min. 4 os. na ponton

> COŚ NA ZĄB

W Śniadówku, na prawym brzegu Wkry, 300 m poniżej wiszącego mostu, znajduje się Chata nad Wkrą & Bar Koza. Serwuje w weekendy dania na wynos, m.in. różne rodzaje pierogów, gulasz, bigos, kwaśnicę i... armatnie kule dla najmłodszych!

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Firma EVERAL.PL, tel. 600 011 773

Kajaki Dylewski, tel. 500 775 999

> DOJAZD Z WARSZAWY

- autem do Borkowa (56 km)
- pociągiem Kolei Mazowieckich do Ciekosyna (z przesiadką w Nowym Dworze Mazowieckim; 90 min), spływ rozpoczyna się 3 km na południe od stacji w miejscowości Borkowo

Mazowsze.
serce Polski

MROT

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 8

Sierpc i Drobin. Tajemnice północnego Mazowsza

Muzeum Wsi Mazowieckiej – to pierwsze skojarzenie z miejscowością Sierpc. Kiedyś jednak miasteczko nad Sierpinią nazywane było „Częstochową Północ” ze względu na Sanktuarium Matki Bożej Sierpeckiej mieszczące się w kompleksie sakralnym na wzgórzu zwanym Loreć. Pierwsza kaplica i świątynia powstały po objawieniach Matki Boskiej w czasie zarazy wiele wieków temu. Niezwykłe są również początki najstarszej świątyni w Sierpcu – kościoła św. Wita, Modesta i Krescencji. Pobliski Drobin kryje kolejną zagadkę: czy rzeźby na jednym z sarkofagów wzorowane były na dziełach... Michała Anioła?

> MIASTO TAJEMNIC I ZAGADEK

Pierwszy drewniany gród nad Sierpinią powstał prawdopodobnie w X wieku, a kościół parafialny został wybudowany najpóźniej w wieku XII, na co wskazują imiona jego patronów: Wit, Modest i Krescencja. Kult świętego Wita zanikał na terenie Polski pod koniec XII wieku, wnioski nietrudno zatem wyciągnąć. Podobno kościół powstał w miejscu pogańskiej świątyni, a potwierdzeniem tej hipotezy mają być dwa kamienie z tajemniczymi znakami wmurowane w południową ścianę wieży kościoła. Jeden przedstawia koło przecięte dwiema poprzecznymi liniami. Może chodzi o symbol solarny? Rysunek na drugim kamieniu jest bardziej skomplikowany: ostroga, ptak i podkowa z greckim krzyżem. Może to nieudolnie wykonany herb? Albo nawiązanie do słowiańskiego boga zwanego Łado?

Z powstaniem Sanktuarium Matki Bożej Sierpeckiej wiąże się opowieść o objawieniu Matki Boskiej podczas straszliwej zarazy, która pustoszyła Mazowsze w 1483 r. W miejscu, w którym Maria nakazała klerykowi Andrzejowi wybudować świątynię, stanęła najpierw kaplica, później kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, a w kolejnych stuleciach pojawiły się klasztor mniszek benedyktynek i kościółek pw. św. Rocha Wyznawcy.

Sanktuarium na wzgórzu Loreć od ponad pięciu stuleci przyciąga tysiące pielgrzymów. I to od tego miejsca warto zacząć zwiedzanie Sierpca. Potem wizyta w kościele św. Wita, Modesta i Krescencji, a później, ulicą księcia Waćława, można przespacerować się do placu kardynała Wyszyńskiego, by obejrzeć budynek ratusza miejskiego z I połowy XIX wieku. Obecnie przeznaczony jest on na cele kulturalne. Warto również zwrócić uwagę na wybudowany blisko 150 lat temu gmach cerkwi prawosławnej, dziś – sąd rejonowy.

Najbardziej znanym budynkiem w Sierpcu jest Kasztelanka, przez wielu uznawana za najpiękniejszą kamienicę w mieście. Dom został wybudowany na przełomie XVII/XVIII w.

Unikalną atrakcją w skali całego regionu jest Muzeum Wsi Mazowieckiej. Na terenie skansenu odtworzona została typowa wieś mazowiecka. W związku z pandemią muzeum zamknięto do odwołania. Bieżące informacje można znaleźć na stronie Muzeum (mwmskansen.pl).

> WŁOSKI RENESANS W MAZOWIECKIM KOŚCIELE

Spacer po Sierpcu potrwa ok. 2 godzin, warto więc skorzystać z okazji i pozostałą część dnia poświęcić na wizytę w pobliskim Drobinie. Magnesem przyciągającym do tej miejscowości jest nagrobek renesansowy inspirowany dziełami Michała Anioła w gotyckim kościele Matki Bożej Różańcowej i św. Stanisława Biskupa.

A właściwie dwa renesansowe nagrobki. Pierwszy skrywa doczesne szczątki Wojciecha Kryskiego – dyplomaty króla Zygmunta Augusta, przyjaciela pisarza Jana Kochanowskiego i jednego z bohaterów „Dworzanina” Łukasza Górnickiego. Ale jeszcze ciekawszy jest nagrobek ścienny nad sarkofagiem Wojciecha – grobowiec jego rodziców, Pawła i Anny Kryskich. Znawcy odnajdują w nim inspiracje co naj-

wyprawa 8

Sierpc i Drobin. Tajemnice północnego Mazowsza

niej dwoma dziełami Michała Anioła oraz wpływy florenckiej szkoły rzeźbiarskiej. Całość prawdopodobnie zaprojektował artysta z Florencji Santi Gucci i jest to jeden z najlepiej zachowanych przykładów sztuki renesansowej w Polsce.

W Drobinie można odwiedzić także cmentarz, na którym (przy głównej alejce) znajduje się zabytkowa kaplica rodziny Gorzechowskich z drugiej połowy XIX wieku oraz nagrobek z postacią siewcy. Na cmentarzu spoczywają także polscy żołnierze, którzy walczyli w kampanii wrześniowej w 1939 roku.

I jeszcze jedna atrakcja: najstarszy budynek w mieście zwany długim domem, który pierwotnie pełnił funkcję karczmy i zajazdu. To w nim rzekomo nocował król Władysław Jagiełło przed bitwą z krzyżakami pod Grunwaldem, a kilka stuleci później cesarz Napoleon Bonaparte, jeszcze pełen wiary, że uda mu się podbić Moskwę.

Na pobyt w Drobinie również należy przeznaczyć co najmniej dwie godziny.

> COŚ NA ZĄB

Trzy Żywioty (Sierpc, ul. Gabriela Narutowicza 64) to restauracja mieszcząca się w Hotelu Skansen. W menu lokalu znajdują się dania kuchni polskiej w nowoczesnej odsłonie. Obecnie można składać zamówienia na wynos w godz. 10.00-21.00; tel. 530 193 170.

Zarówno Sierpc, jak i Drobin słyną z lokalnie produkowanych przysmaków. W Sierpcu powstają znane w całym kraju sery, które można nabyć w sklepie firmowym OSM Sierpc (ul. Żeromskiego 2a; pn.-pt. 6.00-16.00, sob. 6.00-12.00).

Z kolei z Drobin pochodzą wędliny produkowane przez rodzinę Olewników. Można je kupić w sklepie firmowym – Starej Wędzarni (ul. Płońska 1; w godz. 9.00-20.00).

> CIEKAWOSTKI

W Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu odbywają się cykliczne imprezy plenerowe, m.in. żniwa i wykopki w skansenie, powitanie wiosny, Niedziela Palmowa czy Wielkanocny Poniedziałek.

Latem na terenie skansenu organizowany jest Kasztelański Festiwal Smaków, podczas którego prezentowane są regionalne produkty, m.in. wyroby sierpeckich producentów.

W skansenie zakochał się też niejeden filmowiec. Zrealizowano tu zdjęcia do takich popularnych produkcji jak „Ogniem i mieczem”, „Pan Tadeusz” czy serial „Stulecie Winnych”.

> DOJAZD Z WARSZAWY

- do Sierpca – autem (125 km), pociągami Kolei Mazowieckich (ok. 180 minut z dworca Warszawa Zachodnia z przesiadką w Nowym Dworze Mazowieckim), autobusem linii Polonus z dworca Warszawa Zachodnia (135 min)

- z Sierpca do Drobin: autem – 26,5 km, autobusem – PKS Polonus (30 minut)

Dane do strony [www](http://www.hotelskansen.pl)

www.hotelskansen.pl/kuchnia

<https://mwmskansen.pl/>

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MIAZOWIECKA REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 9

Puszcza Kampinowska. Palmiry, Granica czy Laski?

Stolica kraju przytulona do parku narodowego, który jest przy tym olbrzymim leśnym kompleksem? To oczywiście: Warszawa z Kampinoskim Parkiem Narodowym! Ponad 350 km szlaków pieszych, około 200 km szlaków rowerowych, tereny sprzyjające uprawianiu turystyki konnej i narciarstwa biegowego! Do tego szlaki tematyczne i dydaktyczne ścieżki, zróżnicowany krajobraz – od leśnego po piaszczyste wydmy i szansa na zobaczenie na własne oczy łosia, wilka czy zająca. Idealne miejsce na wyprawę w czasie ferii zimowych!

> MIERZ SIŁY NA ZAMIARY I WYBIERZ SWÓJ SZLAK

Wycieczkę do Kampinosu można zaplanować bez względu na to, czy do dyspozycji mamy tylko kilka godzin czy cały dzień. Wystarczy wybrać trasę odpowiednią dla kondycji i rezerwy czasowej.

Na krótki spacer skrajem puszczy możemy wybrać się z miejscowości Izabelin do Leśnego Ogródka Botanicznego w Laskach. Trasa liczy zaledwie 3 kilometry, które pokonamy w jedną godzinę.

Trasa „Skrajem puszczy” będzie idealnym wyborem dla rodzin z dziećmi (także z maleństwami w wózkach) oraz osób szukających ciekawej trasy na jogging lub spacer z psem (pamiętajmy o smyczy!). Ścieżka o łącznej długości 4 kilometrów rozpoczyna się we wsi Granica. Można tam dojechać samochodem i zostawić go na ogólnodostępnym parkingu. Trasa wiedzie skrajem Olszowieckiego Błota do Muzeum Puszczy Kampinowskiej. Po drodze mija się kilkanaście tablic informacyjnych z opisami występujących w puszczy zwierząt i roślin, wieżę widokową, niewielki skansen i cmentarz wojskowy. Na przebycie ścieżki należy przeznaczyć 1-2 godziny.

Nieco dłuższa wycieczka, start w Palmirach. Tam również możemy dojechać samochodem i zostawić auto na leśnym parkingu. Podążając Drogą Kościelną dotrzemy do rezerwatu przyrody Kaliszki, gdzie żyją sarny, dziki i łosie. Stąd czarnym szlakiem dotrzemy do wsi Janówek, a następnie cmentarza-mauzoleum Palmiry – miejsca spoczynku ponad dwóch tysięcy Polaków i Żydów, którzy zostali zamordowani przez okupantów niemieckich w czasie drugiej wojny światowej. W pobliżu mieści się Muzeum Pamięci Palmiry, z którego można skierować się Drogą Palmirską z powrotem do Palmir lub – jeśli dysponujemy większą ilością czasu i energii – odbić w kierunku torfowiska Długie Bagno, dojść szlakiem czerwonym do Mogilnego Mostu, a później z powrotem do Pamiir. Na przebycie pętli należy przeznaczyć 3-4 godziny.

Kolejnym pomysłem na rodzinny spacer jest Podwarszawski Szlak Pamięci z Lasek do Wólki Węglowej, oznaczony na mapach jako czarny. Na trasie miniemy mogiłę powstańców, kamień Ułanów Jazłowieckich, grób ułana oraz Cmentarz Północny w Wólce Węglowej.

Na przebycie 12-kilometrowej trasy należy przeznaczyć 3-4 godziny.

Planując wycieczkę do Puszczy Kampinowskiej, największego kompleksu leśnego na terenie Mazowsza, warto wcześniej zaplanować trasę i mądrze rozłożyć siły. Olbrzymią zaletą „Kampinosu” są dobrze oznakowane i opisane szlaki. Trasy dla pieszych znaczone są prostokątami składającymi się z trzech pasków, z których dwa zewnętrzne są zawsze białe, a środkowy (wyznaczający kolor szlaku) ma barwę czerwoną, niebieską, zieloną, czarną lub żółtą.

Mazowsze.
serce Polski

MRO

MIAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 9

Puszcza Kampinowska. Palmiry, Granica czy Laski?

> CIEKAWOSTKA

Na spacer po puszczy możemy wybrać się zwiedzając inne atrakcje Mazowsza, np. Dom Urodzenia Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli, kościół św. Rocha w Brochowie – miejsce ślubu rodziców Fryderyka Chopina i chrztu samego kompozytora, Park Rozrywki „Julinek”, Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą. Wszystkie te miejsca leżą w otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego.

> COŚ NA ZĄB

Na kampinoskich szlakach nie ma bufetów i restauracji, dlatego trzeba pamiętać o zabraniu suchego prowiantu i napojów. W zimie bezcennym skarbem dla strudzonego i zziębniętego wędrowca jest termos z ciepłą herbatą lub kawą!

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

W Dokładna mapa z zaznaczonymi wszystkimi trasami:

<http://kampinoski-pn.gov.pl/images/zoomify/map1.htm>

Propozycje urozmaiconych wycieczek można znaleźć w broszurach turystycznych wydanych przez Kampinoski Park Narodowy, które są do pobrania ze strony Parku:

<http://kampinoski-pn.gov.pl/do-sciagniecia/file/104-turystyka-skrajem-puszczy-z-korzyscia-dla-przyrody-informator-turystyczny-granica-i-okolice>

<http://kampinoski-pn.gov.pl/do-sciagniecia/file/168-turystyka-w-sercu-puszczy-informator-zaborow-lesny-i-okolice>

> DOJAZD Z WARSZAWY

- do wschodniego skraju puszczy, tj. miejscowości Laski, Izabelin, Truskaw i Dziekanów Leśny można dotrzeć autobusami linii 210 (ZTM); czas przejazdu z pętli autobusowej Metro Młociny: ok. 40 min. (obowiązuje taryfa ZTM)

- do Łomianek/Palmyr – autobusami linii 750 (ZTM); czas przejazdu z pętli autobusowej Metro Młociny: ok. 55 min.

W przypadku wycieczki autem warto zapoznać się z dostępnymi miejscami parkingowymi.

Szczegóły na stronie: <https://www.kampinoski-pn.gov.pl/turystyka/jak-dojechac>

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 10

Ciechanów i Opinogóra. Dwa zamki, dwa świąty

Tu gotyk i tam gotyk, niby to samo, a coś zupełnie innego! Ok. 100 km od Warszawy znajdują się dwa zamki – gotycki i neogotycki. Potężna średniowieczna twierdza, niezdytana w czasach księstwa mazowieckiego i cudowny zameczek, pałacyk właściwie, wyglądający, jakby ktoś go wykonał z koronki. Ciechanów i Opinogóra – dwa zamki, dwa świąty i jedna niesamowita wyprawa. Na samo zwiedzanie obu miejscowości warto zarezerwować minimum 5 godzin.

> CIECHANÓW – JEDNO Z NAJSTARSZYCH MIAST MAZOWSZA

Ciechanów to nie tylko zamek, ale także bardzo ciekawe miasto, jedno z najstarszych na Mazowszu. Można przyrzeć mu się uważniej wędrując od dworca kolejowego do głównego celu podróży, czyli zamku. Zatrzymamy najpierw do Krzywych Hal, to tylko kilka kroków od stacji. Gmach został wybudowany przez Niemców w latach 1942-1943 na planie długiego łagodnego łuku i miał stanowić jedną z pierzei Nowego Miasta.

Mijamy Hale i kierujemy się na wschód, w stronę centrum miasta. Zanim jednak dotrzemy do ścisłego Śródmieścia, odbijamy ulicą Płocką w kierunku południowo-zachodnim, gdzie znajduje się wieża ciśień. To jedna z najbardziej oryginalnych budowli w Ciechanowie. Nie licząc zamku, rzecz jasna. W sąsiednich budynkach działa Park Nauki Tours.

W drodze powrotnej przecinamy przepływającą przez Ciechanów rzeczkę Łydynię (przy ul. 3 Maja), by dotrzeć do neogotyckiej dzwonnicy na Farskiej Górze, gdzie powstała pierwsza warownia Ciechanowa, po której nie ma już śladu. Podobno w czasach przedchrześcijańskich istniała w tym miejscu pogańska świątynia.

Dziś w pobliżu znajdują się dwa zabytkowe kościoły. Ten pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny to świątynia z początków XVI wieku. W 1807 r. opuszczony kościół został zajęty przez wojska Napoleona i przekształcony w piekarnię. Warto zwrócić uwagę na kaplicę Matki Boskiej – jej wystrój powstał według projektu profesora Wiktora Zina, autora popularnego niegdyś programu telewizyjnego „Piórkiem i węglem”.

Z kolei Kościół Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny powstał w pierwszej połowie XVI wieku w miejscu drewnianego poprzednika. We wnętrzu warto obejrzeć barokowy ołtarz główny i ambonę, XVIII-wieczną piętę i organy. W podziemiach kościoła znajdują się groby zakonników ze zlikwidowanego po powstaniu styczniowym klasztoru augustianów, który sąsiedował ze świątynią.

Idąc na północ ulicą 3 Maja minimy Muzeum Szlachty Mazowieckiej z pamiątkami po dawnych mieszkańcach Północnego Mazowsza i z miniaturowymi przykładami rzemiosła charakterystycznego dla wsi mazowieckiej. Na razie nieczynne do odwołania w związku z pandemią koronawirusa.

Po przecięciu ulicy 17 Stycznia zauważymy pochodzący z połowy XIX wieku gmach ratusza z wieżą z herbami i zegarem. W okolicy warto zwrócić uwagę na jeden z najładniejszych budynków w Ciechanowie – kamienicę Brudnickich z 1912 roku. Sąsiaduje z nią długa na 130 metrów Hala Pułtuska, która została zbudowana podczas II wojny światowej i – podobnie jak Krzywa Hala – jest obecnie siedzibą Biblioteki Akademickiej. Po krótkim spacerze po ciechanowskim rynku, kierujemy się ulicą Wodną w stronę Browaru Ciechan istniejącego od 1864 r. i docieramy do ulicy Zamkowej. To ona wiedzie do największej atrakcji miasta – Zamku Książąt Mazowieckich.

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MAZOWIECKA REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
MAZOWSZE

wyprawa 10

Ciechanów i Opinogóra. Dwa zamki, dwa światy

> NIEZDOBYTA TWIERDZA PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA

Szukaliście wzgórza zamkowego? Nic z tego. Nie oszukujmy się, Mazowsze to na sporym obszarze równina, w okolicach Ciechanowa wyglądająca, jakby jakiś olbrzym przejechał po niej wałkiem, a największy gotycki zamek na Mazowszu stoi na terenie płaskim jak naleśnik. Prawie. Za to sama twierdza wypiętrza się dumnie dwiema wieżami i murami obronnymi. Solidnymi nad wyraz i przez całe średniowiecze niezdo-
bytymi przez najeźdźców. A było ich niemało: Pomorzanie, Prusowie, Jaćwingowie, Litwini, a później Krzyżacy. Ciechnowska warownia strzegła północnych granic księstwa i znakomicie wypełniała swoje zadanie.

Potężna budowla gotycka z dwiema okrągłymi basztami – Arsenalem i Basztą Więzienną – została wzniesiona za czasów księcia Siemowita III, jednego z najwybitniejszych książąt mazowieckich. Nikogo więc nie zdziwi, że zamek należy do najważniejszych atrakcji Szlaku Książąt Mazowieckich, a dokładnie – trasy Konrada Mazowieckiego, pierwszego księcia mazowieckiego, zapamiętanego przede wszystkim jako ten, który sprowadził na nasze tereny rycerzy-zakonników z czarnymi krzyżami...

Na terenie zamku mieści się oddział Muzeum Szlachty Mazowieckiej z doskonale wyposażonymi w multimedialny sprzęt dydaktyczny salami ekspozycyjnymi. Prezentowane są w nim dwie wystawy stałe poświęcone historii regionu: „Fakty i mity ciechanowskiego zamku” oraz „Księstwo Mazowieckie 1200-1526: intrzygi, trucizny i smok, czyli 300 lat niezależnego Mazowsza”. Niestety, można będzie je odwiedzić dopiero po złagodzeniu obostrzeń związanych z pandemią.

Ale nic nie stoi na przeszkodzie, by podczas wizyty na zamku w Ciechanowie pobawić się w rozwiązywanie zagadki: gdzie został ukryty skarb księcia Janusza I? Według legendy bezcenne kosztowności są strzeżone przez strasznego czarnego psa, którego można obłąkać... głaskaniem.

> ROMANTYZM W NEOGOTYKU

Druga część wycieczki to wizyta w Opinogórze – wsi położonej osiem kilometrów od Ciechanowa. W przeszłości należała do rodu Krasieńskich, z którego wywodził się jeden z naszych wieszczów romantycznych – Zygmunt, autor „Nie-Boskiej komedii”. Dziś Opinogóra Górna słynie z Muzeum Romantyzmu mieszczącego się w neogotyckim pałacyku z połowy XIX wieku. Pięknie odrestaurowany budynek otacza park w stylu angielskim.

Gdyby nie pandemia, w zameczku z wieżą ozdobioną mauretańskimi kolumnami można by było obejrzeć wystawę poświęconą Zygmuntowi Krasieńskiemu, a w neogotyckiej oficynie dworskiej byłaby prezentowana jakaś interesująca wystawa czasowa. Za to nic nie stoi na przeszkodzie, by przejść się po parku otaczającym posiadłość, który jest bezpłatnie dostępny codziennie od godz. 8.00 do 16.00.

> CIEKAWOSTKA

Pobyt w Ciechanowie i Opinogórze można połączyć z krótką wizytą we wsi Gołotczyzna, położonej 11 km na południe w kierunku Warszawy (znajduje się tam także stacja Kolei Mazowieckich).

Atrakcjami wsi są: dworek drobnoszlachecki wraz ze spichlerzem, przeniesiony z odległego o kilka kilometrów Mężenina-Węglowice oraz willa „Krzewnia”, w której mieszkał i tworzył Aleksander Świętochowski. Wizytę w tym miejscu można zakończyć spacerem po parku (czynny w godz. 8.00-16.00; wstęp bezpłatny).

Mazowsze.
serce Polski

MRO

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
MAZOWSZE

wyprawa 10

Ciechanów i Opinogóra. Dwa zamki, dwa świąty

> COŚ NA ZĄB

Qbatura Cafe & Hotel (Kilińskiego 4a, Ciechanów; na wynos w godz. 12.00-16.00) serwuje dania kuchni polskiej w nowoczesnym wydaniu, a także ciasta, przekąski i kawę.tochowski. Wizytę w tym miejscu można zakończyć spacerem po parku (czynny w godz. 8.00-16.00; wstęp bezpłatny).

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Punkt Informacji Turystycznej przy Oddziale PTTK
ul. Warszawska 34, Ciechanów
tel. 604 173 457 (sugerowany kontakt telefoniczny)

> DOJAZD Z WARSZAWY

- autem: do Ciechanowa (100 km), do Opinogóry (107 km)
- pociągiem do Ciechanowa: EIP/TLK (50/60 min), Koleje Mazowieckie (95 minut z dworca Warszawa Zachodnia)
- przejazd z Ciechanowa do Opinogóry – autobusem miejskim (linia nr 11; odjazd z placu Kościuszki), bilety do nabycia u kierowcy.

wyprawa 11

Warszawa. Dzielnica Wiśla, Cytadela i ZOO

Gdy staniesz pośrodku Mostu Świętokrzyskiego lub Poniatowskiego, zobaczysz po jednej stronie Wisły uporządkowane i stwarzające coraz więcej możliwości ciekawego spędzania wolnego czasu bulwary, a z drugiej dziki brzeg rzeki z plażami i zielenią, pomiędzy której prześwituje co jakiś czas ścieżka rekreacyjna. Każdy brzeg to inne możliwości, a obydwa dają szansę na wielokilometrowe spacery lub wycieczki rowerowe. Na co masz dziś ochotę – na utwardzoną nawierzchnię, stoliki szachowe, hamaki i skatepark, czy spacer wśród drzew z szansą na spotkanie bobra lub wydry?

Warszawski odcinek Wisły bardzo zmienił się w ostatnich 14 latach. Tereny nad czystsza rzeką stały się atrakcyjne dla mieszkańców i turystów. Piękne plaże, ścieżki rowerowe i spacerowe, plenerowe siłownie, miejsca na grillowanie, spektakle, koncerty – to wszystko sprawiło, że oba brzegi Wisły to miejsca rekreacji i aktywnego wypoczynku.

> PRASKA STRONA WISŁY

Po praskiej stronie rzeki możemy skorzystać z pięknej ścieżki rekreacyjnej dla spacerowiczów i rowerzystów. Ma ona długość 21 km, możemy więc wybrać dowolny odcinek, np. najbardziej dziki, a jednocześnie w samym sercu metropolii – od Mostu Łazienkowskiego do Siekierkowskiego. Można tu spotkać bobry, wydry, piżmaki i mnóstwo gatunków ptaków. A po przejściu przez Most Siekierkowski trafić do jednej z największych i najbardziej atrakcyjnych w Warszawie galerii street artu na mostowych filarach.

Idąc praską stroną w dół rzeki można z kolei dotrzeć do warszawskiego Ogrodu Zoologicznego. Spotkanie z tygrysami, lemurami, dziwonosami i przedstawicielami setek innych gatunków zwierząt ucieszy w szczególności najmłodszych. Mieszkańcy ogrodu zoologicznego czekają na odwiedzających codziennie w godz. 9:00-15.30 (soboty i święta do 16.00).

Bilety dostępne są w kasach, automatach i online na stronie: www.zoo.waw.pl.

Ceny biletów: 20 zł/normalny, 15 zł/ulgowy.

> BULWARY WIŚLANE

Spacer Bulwarami Wiślانymi, które ciągną się od Mostu Gdańskiego po Cypel Czerniakowski, jest atrakcyjny o każdej porze roku. Po drodze minimy Multimedialny Park Fontann, Nowe Miasto i Stare Miasto z Zamkiem Królewskim położone na skarpie wiślanej, pawilon Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Centrum Nauki Kopernik i warszawską syrenkę obok Mostu Świętokrzyskiego (kto jeszcze nie ma zdjęcia z syrenką?). Tam także znajduje się raj dla miłośników jazdy na deskach i rolkach – skatepark nad Wisłą.

Jeśli jednak pójdziemy od Mostu Gdańskiego na północ, z biegiem Wisły, szybko znajdziemy się u stóp Cytadeli Warszawskiej. To tam, na skarpie, znajduje się jeden z oddziałów Muzeum Niepodległości.

> ZORGANIZOWANE SPACERY REALNE I WIRTUALNE

Choć w czasie pandemii muzea pozostają zamknięte, wybrane instytucje zdecydowały się na organizację spacerów na świeżym powietrzu. Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej zaprasza 13 stycznia o godz. 11.00 i 13.00 na spacer po wystawie plenerowej przygotowanej przez tę placówkę.

A codziennie – od godz. 9.00 do zmroku – udostępniany jest odwiedzającym teren spacerowy wokół warszawskiej Cytadeli.

wyprawa 11

Warszawa. Dzielnica Wiśła, Cytadela i ZOO

Kolejne dwa spacery organizowane przez Muzeum Niepodległości:

- 14.01.2021 r. o godz. 12.00 można wybrać się na spacer śladami zamachu na Kutscherę wokół Mauzoleum Walki i Męczeństwa,
- 15.01.2021 r. o godz. 10.00 Muzeum Więzienia Pawiak proponuje wspólny spacer śladami warszawskiego Pawiaka.

Szczegóły dotyczące warunków uczestnictwa oraz zapisów opublikowano na stronie Muzeum Niepodległości: <http://muzeum-niepodleglosci.pl/aktualnosci/>

Muzeum Warszawy zaprasza na odpłatne warsztaty online dla rodzin organizowane w dniach 13 i 15 stycznia. Szczegóły: <https://muzeumwarszawy.pl/warsztaty-rodzinne-online-styczen-2021/>

Na stronie internetowej Muzeum można również zapoznać się z multimedialnymi trasami spacerów, które tematycznie nawiązują do świata zwierząt. Dzięki nim można samodzielnie i w oryginalny sposób (w realu lub wirtualnie) zwiedzić Park Arkadia na Mokotowie oraz praski brzeg Wisły. Szczegóły: <https://muzeumwarszawy.pl/kategoria/spacery-warszawskie/>

> COŚ NA ZĄB

Warszawa to raj dla amatorów dobrej kuchni. Można znaleźć tu zarówno restauracje z gwiazdką Michelin, jak i bary mleczne czy lokale serwujące dania z całego świata. Mimo pandemicznych obostrzeń wiele z nich wciąż działa i oferuje dania na wynos.

Amatorzy słodkości powinni wybrać się do cukierni Antoniego Bliklego (ul. Nowy Świat 33; codziennie w godz. 9-21) oraz pijalni czekolady Wedla (ul. Szpitalna 8; codziennie w godz. 11-19). Więcej o warszawskich kulinariach można przeczytać w inspirującym ebooku „Warszawa Kulinarna”.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Warszawska Informacja Turystyczna – działa obecnie tylko mailowo i telefonicznie!
info@warsawtour.pl
tel. 503 033 720

> JAK DOJECHAĆ SPOZA WARSZAWY

– samochodem, pociągiem (Koleje Mazowieckie, Warszawska Kolej Dojazdowa, PKP Intercity), autobusem (m.in. Neobus, Flixbus, Polonus)

wyprawa 12

Warszawa i Mazowsze Młodego Chopina

Fryderyk Chopin, jeden z najwybitniejszych kompozytorów wszech czasów, na Mazowszu przeżył połowę swojego życia. Urodził się w Żelazowej Woli, ochrzczony został w Brochowie, a większość dzieciństwa i młodości spędził w Warszawie, gdzie mieszkał, kształcił się, koncertował i komponował. Wyprawa po Mazowszu Szlakiem Chopinowskim wiedzie przez najpiękniejsze zakątki regionu związane z życiem i twórczością artysty. Nie da się całego szlaku przebyć w jeden dzień, ale można tę wyprawę podzielić na dwa etapy.

Dzień pierwszy to poznawanie Warszawy Chopina: miejsc, w których mieszkał, spotykał się z przyjaciółmi, po raz pierwszy zakochał się i zagrał pierwsze koncerty. Dzień drugi to wizyta w trzech miejscowościach Mazowsza najsilniej związanych z polskim kompozytorem, a zarazem najbardziej atrakcyjnych do zwiedzania także zimą: Sannikach, Brochowie i Żelazowej Woli.

> WARSZAWA CHOPINA

W Warszawie zwiedzanie rozpoczynamy od spaceru po Ogrodzie Saskim. Kolumnada z Grobem Nieznanego Żołnierza to jedyny zachowany do dziś fragment Pałacu Saskiego, w którym przez pewien czas mieszkała rodzina Chopinów po przeprowadzce z Żelazowej Woli do Warszawy. Jeśli przejdziemy ulicą Królewską do Krakowskiego Przedmieścia, wyjdziemy niemal na wprost kościoła Wizytek, w którym młodziutki Fryderyk grywał na organach podczas niedzielnych mszy dla młodzieży. Gdybyśmy skręcili w lewo, dotarlibyśmy do Pałacu Prezydenckiego, który jeszcze w lutym 1818 r. należał do Radziwiłłów. Właśnie tam odbył się 24 lutego pierwszy publiczny koncert zaledwie 8-letniego Chopina.

Ale my skręcamy w prawo. Po jednej stronie ulicy mamy Księgarnię im. Bolesława Prusa. W 1810 r. właśnie tutaj stał dom Jana Boehma, w którym państwo Chopinowie z Ludwiką i maleńkim Fryderykiem zamieszkali jesienią 1810 r. po przeprowadzce do Warszawy. Tuż obok znajduje się wejście na teren Akademii Sztuk Pięknych. W głębi widać Pałac Czapskich, ostatni warszawski adres Fryderyka. Chopinowie przeprowadzili się tutaj w 1827 r., a ich jedyny syn po raz pierwszy otrzymał własny pokój. Z fortepianem!

Wystarczy przejść na drugą stronę ulicy Kakowskie Przedmieście, by stanąć przed bramą główną Uniwersytetu Warszawskiego. Na terenie kampusu, w głównym budynku Pałacu Kazimierzowskiego, mieściło się na początku XIX wieku Liceum Warszawskie, w którym Fryderyk rozpoczął naukę jako 13-latek. Wcześniej uczył się w domu. A mieszkał wraz z rodziną od 1817 r. w tym samym Pałacu Kazimierzowskim, w części przeznaczonej na mieszkania dla nauczycieli i ich rodzin. Tam właśnie, w oficynie na drugim piętrze, otrzymał służbowe mieszkanie dla siebie i rodziny licealny nauczyciel – Mikołaj Chopin, ojciec Fryderyka.

Mijamy teren uniwersytecki i idziemy w stronę Nowego Świata. Po prawej stronie widzimy kościół św. Krzyża, gdzie w filarze zamurowana jest urna z sercem kompozytora. Skręcamy w lewo i podążamy w dół. Ulicą Tamka dotrzemy do Muzeum Chopina mieszczącego się w przepięknym Zamku Ostrogskich. A teraz szybki powrót na Trakt Królewski i marsz przez rondo de Gaulle'a, plac Trzech Krzyży i aleje Ujazdowskie do Łazienek Królewskich, gdzie znajduje się najświetniejszy pomnik Fryderyka Chopina. Młodziutki kompozytor często przemierzał tę trasę podczas spacerów z kolegami lub rodziną, a w znajdującym się tuż obok Belwederze występował na zaproszenie ówczesnego lokatora pałacu, Wielkiego Księcia Konstantego.

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MAZOWSKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 12

Warszawa i Mazowsze Młodego Chopina

> CHOPIN NA WAKACJACH

Wyprawę śladami Chopina po Mazowszu można rozpocząć od wizyty w Sannikach, w dawnej posiadłości zaprzyjaźnionej z Chopinami rodziny Pruszków. W 1828 r. 18-letni Fryderyk Chopin spędził u nich wakacje. Obecnie w starannie odnowionym zespole pałacowo-parkowym mieści się Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina, miejsce wielu kulturalnych wydarzeń od wiosny do jesieni.

Ale także w czasie ferii zimowych można tu ciekawie spędzić czas. Codziennie otwarty jest rozległy park otaczający pałac (w godz. 8.00-21.00; wstęp bezpłatny) ze strefą relaksu na świeżym powietrzu, altaną ogrodową, dwoma stawami i... grą terenową przygotowaną specjalnie dla najmłodszych gości! Formularz gry można pobrać ze strony www.ecasanniki.pl lub przy wejściu do pałacu. Na uczestników czekają nagrody!

Przy okazji warto odwiedzić pobliskie miejscowości: Gąbin, Słubice, Iłów i Kiernożę – ze względu na krajobrazy, stare dęby i wierzby, a także kryte strzechą chaty z XIX w. To zapewne takie widoki inspirowały Chopina, gdy komponował swoje najpiękniejsze mazurki, polonezy i nokturny.

> PIERWSZE CHWILE ŻYCIA CHOPINA

Z Sannik kierujemy się w stronę odległego o 30 km Brochowa. Znajdujący się tam kościół św. Rocha to ważne miejsce dla rodziny Chopinów. 28 czerwca 1806 r. Mikołaj Chopin i Tekla Justyna z Krzyżanowskich wzięli tutaj ślub. W tym samym miejscu, 23 kwietnia 1810 r., w Wielkanoc, został ochrzczony Fryderyk Franciszek Chopin. Położona nad brzegiem Bzury świątynia jest jedną z niewielu w Polsce bazylik obronnych.

We wnętrzu kościoła (obecnie pod wezwaniem św. Rocha i św. Jana Chrzciciela) o historii Chopinów przypominają tablice pamiątkowe, a także zachowana do dziś chrzcielnica, używana w parafii jeszcze w pierwszej połowie XIX w.

Pora na wielki finał wycieczki. Kierujemy się do Żelazowej Woli, gdzie w 1810 roku urodził się kompozytor. W domu, w którym przyszedł na świat Fryderyk, mieści się obecnie muzeum. Posiadłość otacza park, który w aktualnym sezonie zimowym zdobią kolorowe świąteczne iluminacje. W pełnej krasie prezentują się one oczywiście po zmroku.

Wstęp do parku codziennie w godz. 9.00-17.00; bilety normalne 7 zł, dla dzieci powyżej 7 roku życia 4 zł, dla dzieci poniżej 7 roku życia wstęp bezpłatny.

> CIEKAWOSTKI

To nie wszystkie miejsca na Mazowszu odwiedzone przez Fryderyka Chopina, który bywał też w Rościszewie, Kowalewie i prawdopodobnie w Książenicach, a na trasie jego mazowieckich wędrówek znajdowały się także Sochaczew i Płock. Jeśli dysponujemy dodatkowym czasem, warto uwzględnić te miejsca podczas wycieczki.

Można również udać się na wyprawy po Mazowszu dwiema interesującymi trasami: Szlakiem Książąt Mazowieckich – w czasie, kiedy Mazowsze przez 300 lat było niezależnym księstwem i Szlakiem Bitwy Warszawskiej 1920 roku, uznawanej za jedną z najważniejszych batalii w dziejach świata.

> COŚ NA ZĄB

Warszawa to raj dla amatorów dobrej kuchni. Można znaleźć tu zarówno restauracje z gwiazdką Michelin, jak i bary mleczne czy lokale serwujące dania z całego świata. Mimo pandemicznych obostrzeń wiele z nich wciąż działa i oferuje dania na wynos.

Miłośnicy słodkości powinni wybrać się do cukierni Antoniego Bliklego (ul. Nowy Świat 33; codziennie w godz. 9-21) oraz pijalni czekolady Wedla (ul. Szpitalna 8; codziennie w godz. 11-19).

Więcej o warszawskich kulinariach można przeczytać w inspirującym ebooku „Warszawa Kulinarna”.

wyprawa 12

Warszawa i Mazowsze Młodego Chopina

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Szlak Mazowsze Chopina został szczegółowo opisany na stronie internetowej Dziedzictwo Mazowsza (www.dziedzictwomazowsza.pl). Zamieszczono tam wszystkie informacje o szlaku i interaktywne mapy z atrakcjami turystycznymi.

Szczegółowy przewodnik po Mazowszu Chopina w formacie pdf dostępny jest do pobrania online: www.dziedzictwomazowsza.pl/public/file/guides/pl/Szlak_Chopinowski.pdf.

Zwiedzanie Warszawy i Mazowsza śladami kompozytora ułatwia bezpłatna aplikacja „Dziedzictwo Mazowsza”, a samej stolicy – bezpłatne aplikacje „Warszawa Chopina” i „Selfie with Chopin” oraz strona internetowa pl.chopin.warsawtour.pl.

Wszystkie aplikacje dostępne są w Google Play i Apple Store.

Warszawska Informacja Turystyczna – działa obecnie tylko mailowo i telefonicznie!

info@warsawtour.pl

tel. 503 033 720

> JAK DOJECHAĆ DO WARSZAWY

- samochodem, pociągiem (Koleje Mazowieckie, Warszawska Kolej Dojazdowa, PKP Intercity), autobusem (m.in. Neobus, Flixbus, Polonus)

> JAK DOJECHAĆ Z WARSZAWY

- do Żelazowej Woli – autem (60 km), busem linii Motobuss (odjazd z przystanku przy domu handlowym SAWA, ul. Marszałkowska; 60 min.)

- do Sannik – autem (100 km), autobusem linii Sand Bus (odjazd z Dworca Zachodniego; 90 min.).

Transport pomiędzy Sannikami a Sochaczewem: autobusem linii Sand Bus; do Brochowa z Sochaczewa można dotrzeć autobusem miejskim (linia nr 2).

Mazowsze.
serce Polski

MROT

Mazowiecka Regionalna
Organizacja Turystyczna

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 13

Radom i Szydłowiec. Zagraj w szachy z Gombrowiczem

Radom to spore miasto. Jak poznać je w ciągu jednego dnia? Wybrać szlak historii czy symboli? A może podczas wycieczki postawić nie na miasto, lecz na wieś radomską? Wszystko zależy od nastroju, gustu i tego, czy którąś twarz Radomia poznało się wcześniej. A wracając z wyprawy warto zahaczyć o jeszcze jedno piękne miasto – Szydłowiec.

> RADOM NA TRZY SPOSOBY

Ciekawą opcją poznawania miejscowości nad rzeką Mleczną jest dwugodzinny spacer szlakiem turystycznym „Zabytki Radomia”. Zaletą tej trasy, która zaczyna się na Starym Mieście przy Grodzisku Piotrówka, jest jej porządek chronologiczny – od początków Radomia, czyli grodziska, poprzez kolejne wieki rozbudowy urbanistycznej, której etapy dokumentują kolejno: kościół pw. św. Wacława, a później już na terenie Nowego Radomia zwanego Miastem Kazimierzowskim – kościół farny pw. św. Jana Chrzciciela oraz relikty zamku radomskiego (z szybkim rzutem oka na miejski rynek z ratuszem i Muzeum im. Jacka Malczewskiego), miejskie mury obronne z XIV wieku, klasztor bernardynów i kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej. I już jesteśmy na reprezentacyjnym deptaku, czyli ulicy Żeromskiego i wkraczamy do Śródmieścia z klasycystycznymi kamienicami. Spacer możemy zakończyć na placu Konstytucji pamiątkowymi fotografiami – usiąść przy stoliku z profesorem Leszkiem Kołakowskim lub rozegrać z Witoldem Gombrowiczem partyjkę szachów.

Innym ciekawym szlakiem wiodącym przez miasto jest trasa symboli radomskiego przemysłu, które zostały zaprezentowane na kolejnych przystankach w formie... rzeźb! Jest to 14 odlewów z brązu upamiętniających przedmioty codziennego użytku wytwarzane w Radomiu. Co ciekawe, obok maszyny do szycia oraz rowerów marki Łucznicz (wyścigowego i wojskowego), aparatów telefonicznych, pistoletu Vis i kozaków Sofix został uwieczniony odlewem także... serek homogenizowany! Wycieczkę rozpoczynamy od podobizny roweru wyścigowego Łucznicz stojącej przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji (ul. Gabriela Narutowicza 9). Na dotarcie do wszystkich rzeźb należy przeznaczyć ok. 1,5 godziny.

Na koniec zostawiliśmy oczywiście największą atrakcję Radomia, czyli cieszący się ogromną popularnością przez okrągły rok, leżący na obrzeżach miasta skansen – Muzeum Wsi Radomskiej. Zwiedzający mogą tam wędrować po liczącej 32 hektary wiosce z XVIII-wiecznym dworkiem i zabytkowym drewnianym kościołem, największym w Polsce zespołem wiatraków, wodnymi młynami i chłopskimi zagrodami z Jastrzębi, Kłonówka i Chomentowa. Spacer po skansenie zajmie około 1,5 godziny. Warto pamiętać, że co prawda otwarty teren Muzeum jest podczas ferii dostępny dla gości, ale wchodzenie do obiektów nie jest na razie możliwe.

Muzeum Wsi Radomskiej mieści się przy ul. Szydłowieckiej 30 (wejście oraz kasa biletowa znajdują się od ul. Stawowej; dojazd od ul. Krychnowickiej). Godziny otwarcia: pn.-pt.: 9.00-15.00, sb.-nd.: 10.00-15.00. Bilety: 14 zł (normalny), 8 zł (ulgowy) dostępne w kasach oraz online: www.muzeum-radom.pl. Parking dodatkowo płatny – 5 zł.

Mazowsze.
serce Polski

MRO

MIASTOWIEC REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 13

Radom i Szydłowiec. Zagraj w szachy z Gombrowiczem

> KRÓTKI WYPAD DO SZYDŁOWCA

Skoro już jesteśmy na trasie z Radomia do Szydłowca, bo przy niej położony jest skansen, nie marnujmy okazji. 30 km jazdy i już możemy podziwiać malowniczo położoną na sztucznej wyspie rezydencję Szydłowieckich – piękny renesansowy zamek wybudowany na bazie gotyckiej twierdzy. W budynku otoczonym fosą i zabytkowym parkiem mieści się obecnie miejskie Centrum Kultury i Sportu oraz Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych. Nieczynne do odwołania z powodu pandemii, ale dla samego zamku warto było tu przyjechać. A także dla zabytkowego ratusza z XVII w. i kościoła pw. św. Zygmunta z końca XV w.

Pobyt w mieście można zakończyć spacerem ulicami Pogórze i Folwarczną wokół zalewu. Jeśli pogoda dopisze, warto przejść się po molo i spojrzeć na miasto z zupełnie innej perspektywy. Cały spacer po Szydłowcu potrwa mniej więcej 2 godziny.

> COŚ NA ZĄB

Łyżka i Widelec (ul. Żeromskiego 52 w Radomiu; www.lyzkawidelec.pl) to nowoczesna restauracja serwująca dania kuchni polskiej i światowej. Dania na wynos można zamówić w godz. 12.00-21.00.

Sezonowe dania inspirowane smakami z całego świata to specjalność popularnego bistro Kraft (ul. Marii Curie-Skłodowskiej 4 w Radomiu; www.kraftbistro.pl). Zamówienia przyjmowane są do godz. 21.00.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Radom

- Centrum Informacji Turystycznej, pl. Dworcowy 2, Radom, tel. 48 360 06 10, 793 456 783, e-mail: cit.radom@cit.radom.pl, www.cit.radom.pl

- Centrum Informacji Turystycznej (UM), ul. Rwańska 16, Radom, tel. 48 362 05 36, e-mail: cit@umradom.pl, www.radom.pl

> JAK DOJECHAĆ Z WARSZAWY DO RADOMIA

- autem (105 km)

- autobusem z dworca Warszawa Zachodnia liniami Neobus, Poltrans, EW-Ka bus, Emex Express (70-80 min.)

- pociągami Intercity (105 min.)

> JAK DOJECHAĆ Z RADOMIA DO SZYDŁOWCA

- pociągami Kolei Mazowieckich (30 min.)

Mazowsze.
serce Polski

MRO

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 14

Podkowa Leśna. Wukadką do miasta-ogrodu

Podkowa Leśna to urokliwe miasto-ogród, w którym ozdobne wille stoją przy półkolistych ulicach przeciętych pasmami zieleni i strumieni. Wizytę w tym niemiejskim mieście docenią nie tylko osoby interesujące się urbanistyką i architekturą, ale także ci, którzy lubią ruch na świeżym powietrzu, gdyż Podkowa Leśna, jak i pobliski Las Nadarzyński, to idealne miejsca na długie spacery, wycieczki rowerowe lub sesje nordic walking.

Jak najszybciej i najwygodniej dostać się do Podkowy Leśnej? Korzystając z częstych, szybkich i wygodnych połączeń Warszawskich Kolei Dojazdowych.

> SPACER PO MIEŚCIE-OGRODZIE

Tuż przy stacji WKD Podkowa Leśna Zachodnia rozciąga się rezerwat Parów Sójek. Jest to las pełen dębów i grabów, które liczą po 130 lat i więcej. Teren jest otwarty dla zwiedzających, ale poruszać się można tylko wyznaczonymi ścieżkami. To pierwszy punkt wycieczki.

W sąsiedztwie rezerwatu rozciąga się Leśny Park Miejski, który tworzy wydumowy teren z wąwozem. Jego bogata roślinność obejmuje kilkaset gatunków drzew, krzewów i bylin. We wschodniej części parku, w okolicy Pałacyku Kasyno, znajduje się staw, który powstał w wyniku spiętrzenia wody. Od akwenu do centrum miasta wiedzie ulica, której patronuje Stanisław Lilpop. Podkowa Leśna i park zawdzięczają swoje istnienie właśnie temu przemysłowcowi i konstruktorowi.

Na wschód od skrzyżowania z ul. Jana Pawła II zobaczyć można jednopiętrowe wille rozmieszczone wzdłuż ulic noszących nazwy ptaków, zwierząt, drzew i kwiatów. W tym miejscu układają się one w kształt podkowy, która dała nazwę miejscowości.

Aleją Lipową dojdziemy do rezerwatu im. Tyrakowskiego, będącego częścią Lasu Nadarzyńskiego (zwanego również Młochowskim). Ścieżką o długości 3 km ciągnącą się północnym skrajem lasu dojrzymy do Alei Lipowej w Otrębusach i polany Zosin, skąd – kierując się na północ – w ciągu 20 minut trafimy do punktu docelowego, czyli stacji WKD Otrębusy.

Na całą wycieczkę powinniśmy przeznaczyć 4-5 godzin.

> COŚ NA ZĄB

Alebosco (ul. Jana Pawła II 11, Podkowa Leśna; w godz. 12.00-19.00 z możliwością zamówienia „na wynos”; alebosco.pl) to restauracja serwująca dania kuchni śródziemnomorskiej i polskiej. W menu, obok zupy rybnej i kremu z pomidorów, odnaleźć można klasyczny rosół z makaronem, a obok mięs – burgery, pierogi ruskie i dania wegetariańskie.

> JAK DOJECHAĆ Z WARSZAWY

Pociągiem Warszawskich Kolei Dojazdowych ze stacji Warszawa Śródmieście do stacji Podkowa Leśna Zachodnia. Powrót pociągiem Warszawskich Kolei Dojazdowych ze stacji Otrębusy (40 min. w jedną stronę).

W godzinach szczytu odjazd co 10-15 minut.

Mazowsze.
serce Polski

MROCT
MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
MAZOWSZE

wyprawa 15

Filmowy spacer po Twierdzy Modlin

Unikalna zabudowa obronna twierdzy Modlin oraz jej malownicze położenie u zbiegu trzech rzek – Wisły, Narwi i Wkry przez dekady przyciągały najwybitniejszych reżyserów filmowych. Wycieczka po dawnych fortyfikacjach śladami głośnych filmów i seriali to oczywiście jedna z wielu opcji poznawania umocnień, których budowę miał zlecić sam Napoleon Bonaparte.

> NAJBARDZIEJ FOTOGENICZNE KOSZARY W POLSCE

Od czego zacząć wycieczkę? Najpierw musimy dotrzeć do Nowego Dworu Mazowieckiego. Twierdza Modlin znajduje się na terenie tej miejscowości. W mieście kierujemy się nad Narew, w okolice plaży Modlin. Teraz wystarczy odnaleźć Bramę Ostrołęcką, bo to od niej zaczniemy nasz spacer. Brama pojawia się też na początku, bo już w pierwszej scenie filmu „Pułkownik Kwiatkowski”.

Wędrując wzdłuż Narwi na zachód minimy przystań, Kordegardę Narewską i dojdziemy do Bramy Napoleona – tu kręcono wybrane sceny serialu „Kryminalni”. Kolejny przystanek to kaponiera płk. Meciszewskiego, gdzie powstały zdjęcia do filmu „Jarosław Dąbrowski”.

Z tego miejsca świetnie widać Spichlerz na drugim brzegu Narwi. Malowniczo prezentujące się ruiny to jeden z ulubionych plenerów filmowych. Spichlerz „zagrał” zamek Horeszków w „Panu Tadeuszu” Andrzeja Wajdy; pojawił się także we wspomnianym już „Jarosławie Dąbrowskim” oraz w „Złotej kaczce” i japońskiej dystopii cyberpunkowej „Avalon” z Małgorzatą Foremniak w roli głównej. Znalazł się też wśród lokacji zdjęciowych filmu „Cudzoziemiec” ze Stevenem Seagalem.

Kontynuując spacer dotrzemy do Wieży Tatarskiej (zwanej też Wieżą Czerwoną). Tam zostały zrealizowane sceny takich filmów jak: „Róża”, „Szpital nad Sommą”, „W ciemności”, „1920. Bitwa Warszawska” i „CK Dezerterzy”. Wieża i jej zabudowania pojawiły się również w serialu „Czas honoru” jako obóz szkoleniowy dla brytyjskich komandosów.

Za nami pozostał już nadnarwiański odcinek koszar. Docieramy do Bramy Poniatowskiego – ten budynek pamiętają z pewnością miłośnicy „CK Dezerterów”. Jest on widoczny w finałowej scenie filmu, gdy żołnierze opuszczają koszary. Pojawił się też we wspomnianej wcześniej superprodukcji „1920. Bitwa Warszawska”.

W okolicach bramy omijamy niedostępny dla zwiedzających obwód wewnętrzny twierdzy i kierujemy się w stronę ul. 11 Listopada. Po drodze minimy jeszcze jeden interesujący obiekt – działobitnię Dehna. Budynek ten pojawił się w „Weselu” Wajdy oraz w polsko-czeskiej produkcji „Operacja Dunaj”.

Stąd kierujemy się w stronę ul. Ledóchowskiego, gdzie znajduje się ostatni „filmowy” obiekt na naszej trasie. Jest nim Kasyno Oficerskie, w którym kręcono zdjęcia do filmów „Kochaj i tańcz”, „Sprawa Gorgonowej” i wspomnianego już „Pułkownika Kwiatkowskiego”.

Warto obejrzeć także budynek dworcowy przy stacji kolejowej Modlin, która „zagrała” w filmie „Tam i z powrotem” stację Głusk, na której wysiadł Jurek przez Jana Frycza.

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 15

Filmowy spacer po Twierdzy Modlin

Twierdzę Modlin w obwodzie zewnętrznym można zwiedzać samodzielnie – wstęp jest wolny i nieodpłatny. Obiekty zamknięte i należące do osób prywatnych możliwe są do obejrzenia samodzielnie tylko z zewnątrz.

Obok Kasyna, przed Centrum Informacji Turystycznej, stoi tablica informacyjna szlaku Mazowsze na Filmowo z mnóstwem informacji na temat produkcji realizowanych na terenie twierdzy.

> COŚ NA ZĄB

Restauracja Modlińska (ul. Jana Pawła II 27, Nowy Dwór Mazowiecki; od godz. 12.00 do 21.00, facebook.com/restauracja.modlinska/) proponuje dania kuchni polskiej i europejskiej, w tym pierogi, tradycyjny żurek, schabowy, pieczone nogi kaczki z żurawiną, makarony i sałatki, a w czasie lockdownu serwuje je na wynos.

> GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

Wycieczki śladami produkcji filmowych ułatwia wydany przez Mazowiecką Regionalną Organizację Turystyczną przewodnik „Mazowsze na Filmowo”, dostępny w formacie pdf na stronie

http://www.mazowsze.mrot.pl/images/pliki/Przewodnik_filmowy_2017_elek_1.pdf

oraz specjalne wydanie magazynu „Moda na Mazowsze Filmowe”

https://modanamazowsze.pl/media/uploaded_files/wydaniaMNM/pdf/mnm-nr-18.pdf

Centrum Informacji Turystycznej, ul. Bałki Murmańskiej 164, Nowy Dwór Mazowiecki, tel. 664 775 326, e-mail: it@3rzeki.pl, www.3rzeki.pl

> DOJAZD Z WARSZAWY

- autem: 40 km; na terenie zewnętrznym twierdzy znajdują się bezpłatne parkingi.

- autobusami przewoźnika Polonus: spod dworca Warszawa Gdańska lub spod dworca Warszawa Centralna (przystanek 04) – 60 min.

- pociągami Kolei Mazowieckich (z dworca Warszawa Gdańska/Warszawa Wschodnia do stacji Nowy Dwór Mazowiecki lub Modlin – 30/40 min).

W pobliżu stacji Nowy Dwór Mazowiecki znajduje się przystanek autobusowy linii nr 11,12,13 (należy wysiąść przy budynku dawnego kasyna na ulicy Ledóchowskiego).

Ze stacji Modlin pieszo do twierdzy jest ok. 2,5 kilometra. Dojście do Bramy Ostrołęckiej możliwe od ul. Mieszka I (pod wiaduktem kolejowym).

wyprawa 16

Czerwińsk, Wyszogród i zaginione skarby

Czerwińsk i Wyszogród – tak wiele je łączy! Położenie na skarpie wiślanej z widokiem na prawą stronę Wisły, niemal tysiąc lat historii i droga licząca niespełna 10 km. Dzieli też niemało: w Czerwińsku zachowała się piękna romańska katedra, a po zamku książęcym w Wyszogrodzie pozostało jedynie opuszczone wzgórze. Ale zdobycie go to nawet dziś niezłe wyzwanie!

> ŚREDNIOWIECZNE SKARBY CZERWIŃSKA

Czerwińsk to niewielkie, ale niezwykle miasto, z unikalnymi na skalę kraju romańskimi zabytkami, średniowiecznym układem urbanistycznym, muzeum misyjnym z pamiątkami z różnych stron świata mieszczącym się w klasztorze salezjanów obok bazyliki (niestety tę atrakcję trzeba odłożyć na bardziej sprzyjający czas) oraz widokiem na lewą stronę Wisły ze skarpy, na której położona jest jedna z najpiękniejszych w Polsce romańskich katedr.

Czerwińsk słynie również jako miejsce przeprawy wojsk polskich w 1410 roku. Właśnie tutaj złożony został z elementów wybudowanych w Puszczy Kozienickiej i spławionych Wisłą słynny most łyżwowy, po którym wojska króla Władysława Jagiełły przekroczyły rzekę i zaskoczyły armię krzyżacką po połączeniu się z armią litewską pod wodzą wielkiego księcia Witolda. Nazwę Czerwińsk znają również świetnie miłośnicy opowieści o zaginionych skarbach templariuszy. Niektórzy twierdzą, że właśnie tutaj dotarł jeden z okrętów z drogocennościami, który wypłynął z portu la Rochelle tuż przed pojmaniem i egzekucją Wielkiego Mistrza.

Największym skarbem Czerwińska jest dziś bez wątpienia dwuwieżowa bazylika romańska z otaczającym ją zespołem klasztornym. Budowa świątyni rozpoczęła się w trzeciej dekadzie XII w. Z połowy tego stulecia pochodzi ogromny portal romański wykonany prawdopodobnie we Włoszech w warsztacie Wiligelma z Modeny. Według legendy o dwie gładkie kolumny portalu ostrzyli miecze polscy rycerze zmierzający pod wodzą króla Jagiełły na pola Grunwaldu. Podczas zwiedzania bazyliki nie wolno pominąć romańskich fresków. To prawdopodobnie największy zespół XIII-wiecznych malowideł ściennych w Polsce.

Po wyjściu ze świątyni warto przejść się uliczkami dawnego miasta. Jego układ urbanistyczny z zabytkowymi budynkami mieszkalnymi jest kolejnym skarbem Czerwińska.

● Zdobądź górę na Mazowszu!

W herbie Wyszogrodu można znaleźć dwie wieże zamkowe, w nazwie – informację o grodzisku umieszczonym na jakimś wywyższeniu. A gdzie jest zamek? Niestety, pozostała z niego jedynie nazwa miejsca, w którym stał – Góra Zamkowa. Zamku już na niej nie znajdziemy, ale warto wejść po drewnianych schodkach – dla satysfakcji zdobycia szczytu, pięknych widoków oraz ciekawej historii, o której można tu chwilę podumać.

Zamek został wybudowany w tym miejscu na rozkaz księcia Konrada I Mazowieckiego. Miał chronić Mazowsze przed najazdami Litwinów i Rusinów. Decyzja o budowie zapadła w 1231 r. Początkowo był to prawdopodobnie zamek drewniany. Rozbudowę oraz rozkwit zarówno zamek jak i miasto zawdzięczają księciu Siemowitowi III i jego synowi Januszowi I. Stąd też obecność Wyszogrodu na Szlaku Książąt Mazowieckich, warto pamiętać, gdyby ktoś planował kiedyś przemierzyć wszystkie jego odnogi.

Mazowsze.
serce Polski

MROCT

MAZOWIECKA REGIONALNA
ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

MoDa na
Mazowsze

wyprawa 16

Czerwińsk, Wyszogród i zaginione skarby

Był więc zamek, ale gdzie się podział? Został zrujnowany wraz z całym miastem podczas szwedzkiego potopu, podobnie jak wiele innych miejscowości na Mazowszu. A gdy w XVIII wieku Wyszogród stał się częścią zaboru pruskiego, władze zdecydowały o rozebraniu ruin na Górze Zamkowej do końca i wykorzystaniu darmowej cegły na postawienie nowych budynków. Jeszcze w XIX wieku na wzgórzu były widoczne resztki ośmiobocznej wieży, ale do dziś nawet po nich zostało tylko wspomnienie. Podobnie jak po słynnym drewnianym moście, najdłuższym tego typu w Europie. Miał 1300 metrów i aż 60 przęseł! Dziś przez Wisłę wiedzie nowy most z fantastycznym widokiem na królową polskich rzek. To kolejne miejsce, które warto odwiedzić i zabrać w pamięci własnej i cyfrowej urokliwe pejzaże.

> COŚ NA ZĄB

Wycieczkę można zakończyć na Rynku w Wyszogrodzie, gdzie można zamówić obiad na wynos w Pizzerii Centrum Wyszogród (ul. Rębowska 23, czynne codziennie od 14.00 do 22.00).

> JAK DOJECHAĆ Z WARSZAWY DO CZERWIŃSKA

- samochodem (65 km), autobusem (m.in. Tumbus/Ekobus)

> JAK DOJECHAĆ Z CZERWIŃSKA DO WYSZOGRODU

- samochodem (9 km), autobusem (m.in. Tumbus/Ekobus)